

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik VIII.

V Ljubljani, oktobra 1891.

10. zvezek.

Rožnivenška nedelja.

I. Rožni venec molitve in dobrih del.

Marija, skrivnostna roža, prosi za
nas! Lavr. lit.

V Rimu, v veličastni in največji sv. Mariji, Kraljici nebes in zemlje, posvečeni cerkvi, S. Maria Maggiore imenovani, hranijo se mnogotere stvari, katere so v ozki zvezi z Marijinim življenjem. V tem častitljivem Marijinem svetišču so ostanki Jezusovih jaslí, katere se vsako leto 24. decembra v kapeli Križanega kristijanom v češčenje izpostavijo. V kapeli papeža Pavla V. stoji altar, katerega največji kinč je Marije Device podoba, od evangelista sv. Lukeža lastnoročno naslikana. Ta podoba ima posebno zgodovino. V največjih stiskah so Rimljani to Marijino podobo v spokornem obhodu po mestu nosili, da bi Bog na priprošnjo Božje porodnice kugo, vojske in druge take šibe odvrnil. Ko je l. 590. sv. papež Gregorij Veliki imenovano podobo v procesiji nesel proti Vatikanu, je videl nad angeljskim gradom angelja, kateri je meč v nožnico del, in glej čudo, že isti dan je ponehala morilna kuga v Rimu.

V tej Marijini baziliki dalje je grob sv. Pija V., papeža, katerega življenje je v zvezi z današnjim praznikom. Najslavnejša zmaga, katero so s pomočjo Marije Device kristijani proti nevernikom pribožili, bila je v nedeljo 7. oktobra 1571, kateri dan je bilo otomansko nasilstvo slavno premagano. Turška armada je štela 120.000 v orožju dobro izurjenih vojakov, kristijani pa so šli v boj samo s 25.000 bojevalci. Krvava bitka na morju pri Lepantu trajala je od 6. ure zjutraj do večera. Veliko dni potem se je še opazovalo morje rudeče od človeške krvi. Turkov je bilo 30.000 ubitih, 10.000 je bilo vjetih, 90 turških ladij se je vtopilo, 180 ladij so pa kristijani vplenili. Kristijanov je 7000 mož ob življenje prišlo, zato pa so 15.000 kristijanov iz turške sužnosti rešili. Kdo ne bo pripisal te slavne zmage priprošnji Marije Device, kajti zmaga je bila dobljena ravno v tisti uri, ko so po vesoljnem krščanskem svetu molili za srečen izid vojske

sv. rožni venec. V hvaležni spomin Marijine pomoči ukazano je bilo od sv. Pija V. vsako leto praznovati praznik Marije Device zmagovalke. Papež Gregorij XIII. pa je odločil, naj se praznik sv. rožnega venca obhaja vsako leto prvo nedeljo v oktobru.

Kristijani, častilci Marije Device, pokazati vam hočem skrivnostno rožo, katere lepoti se ne boste mogli načuditi. Lepo diši ta roža; vonjava njena je tako prijetna, da se je ne moremo naduhati; barve so tako lepe, da se je ne moremo nagledati. Kdo od vas ne vé, da ta roža je Marija. Zato pravi sv. pismo: *Kakor zasajena roža v Jerihu sem dajala prijeten duh od sebe* (Eccli. 24.) *kakor roža zasajena nad potoki vodâ* (Eccli. 59.) *in kakor rožni cvet v pomladanskih dnéh.* (Eccli. 50.) Vse te svetopisemske besede se obračajo po nauku sv. cerkvenih učnikov na Marijo Device. Ker je Marija kraljica sv. rožnega venca, kakor molimo v lavretanskih litanijah, darujmo ji, kristijani, rož in cvetlic. *S cvetlicami me podprite* (Vis. p. 2.) nam kliče ona. Spletimo, ljube duše, ki vneto častite Marijo, spletimo Mariji lep venček iz cvetlic, lepih in krasnih, katere ne ovenejo, lepo dišé in s krasno barvo nas razveseljujejo, spletimo ji zali venček, podajmo Mariji, skrivnostni roži, rožni venec, podajmo ji dvojni venec, namreč: I. Darujmo ji venec češčenja v molitvah. II. Spletajmo ji venec krščanskih čednosti!

K tebi vpijemo, spomni se nas, presveta Devica! Češčena milosti polna! Srečno te imenujejo vseh angeljev trume, zaupljivo k tebi obračamo zapuščeni iz te solzne doline svoje oči. Prosi za nas, poteguj se za nas, gospa, kraljica, Mati božja, poglej sè svojimi milostljivimi očmi na nas! Podpiraj nas, da bi ti mogli splesti krasen venec lepih cvetlic Bogu dopadljive molitve in podati ti šopek lepo dišečih dobrih del in prijetne vonjave krščanskih čednost. Sv. Marija, prosi za nas!

I. Razun podobe Križanega, katero imajo kristijani navado pri sebi nositi, in s katerim znamenjem se katoliški kristijani prekrizujejo, nimamo častitljivejšega znamenja, kakor je sv. rožni venec. Sv. rožni venec je tako rekoč zastava, po kateri se katoliški kristijan spozna. Dober kristijan in pravi častilec Marije Device se težko dobi, kateri ne bi imel sv. rožnega venca pri sebi, okoli vratu, ali vsaj v žepu.

L. 1805. se je pobožni zdravnik Gautier dal v Parizu v bratovščino sv. rožnega venca vpisati. V ravno tistem letu vname se ljuta vojska med Francozi in Španjci. Dolžnost vojaškega zdravnika klicala je Gautiera na bojno polje. V imenovani bratovščini obljubiti je moral, da se bo vedno in povsod kakor dober katoličan obnašal, da bo molil sv. rožni venec in da bo nosil tudi znamenje sv. rožnega venca vedno

s seboj, kar je tudi zvesto dopolnoval. L. 1808. je opravljal dolžnosti svojega poklica v Madridu, v prestolnem mestu Španjskem. V tem času se Španjci spuntajo ter se zarotijo, vse, kar je Francozov na Španjskem, pomoriti. Prvo nedeljo v mesecu, kakor po navadi, prejme sv. zakramente in gre pozneje bolnike obiskovat. Komaj preide nekaj ulic mesta, že ga obstopi oborožena druhal puntarjev, kateri so hoteli zdravnika umoriti, zakaj spoznali so ga po obleki, da je francoski častnik. Ko pa začnejo nekateri vpiti: „Pobijte nevernika!“, šine v smrtnih silah zdravniku rešilna misel v glavo. „O ne, zavpije, nisem nevernik ne, kakor me zavete, tukaj poglejte dokaz!“ Pri teh besedah izvleče iz žepa molek, sv. rožni venec. Ko morili so zagledajo, prestrašeni odstopijo in spoštljivo sv. rožni venec poljubujejo. Potem zdravnika peljejo v varno hišo, kjer je bil obvarovan pred napadi zarotnikov. Domov na Francosko prišedši je v zahvalo čudne rešitve obhajal devetdnevno v čast Marije Device, ter je javno označeval, kako ga je kraljica sv. rožnega venca smrti otela.

Predrage krščanske duše, ako je že samo znamenje sv. rožnega venca toliko moč imelo, da je bil zdravnik smrti rešen, kakšno moč mora v sebi imeti molitev sv. rožnega venca. Ta prelepa molitev, glejte, je Bogu prelepa in prijetna vonjava, katera se vzdiguje proti nebu kakor lepo dišeče kadilo. Ta molitev obstoji iz Gospodove molitve, o kateri pravi sv. Janez Zlatoust, da je to ona presrečna molitev, katere prijetni duh do nebeškega prestola pride in takim prošnjam Bog ne more vslišanja odreči, katere prošnje je sam božji Sin naredil. Prošnja bo vladarju toliko prijetnejša, kolikor višja oseba mu jo predloži, ali bo tedaj cesar prošnjo svojega sina, kateri za svoje podložne prosi, odbiti mogel? Upanje imamo, tako piše učeni sv. Avguštin, da bo naša prošnja uslišana, ker nam je tak učenik postave prošnje narekoval, kateri sedi na desnici Boga Očeta, on je naš srednik in prihodnji sodnik. In ravno v sv. rožnem vencu se vrstite dve prelepi molitvi „Oče naš“ in „Češčena si Marija“, kakor dve lepi cvetlici v venec spleteni. Pri vsaki skrivnosti sv. rožnega venca desetkrat molimo „Češčena si Marija,“ ono lepo pozdravilo, katero je sam Bog po svojem angelju iz nebes poslal Mariji Devici. Lepo piše sveti Bernard o angeljskem češčenju: *Ko to molitev pobožno molimo, se nebesa smejejo, angelji se veselijo, hudobni duhovi bežijo, pekel se trese, kolikorkrat pobožno rečemo: Češčena si Marija. — Hvalite ga sè strunami in orgljami.* (Ps. 150.) Pobožni kralj David nas nagiblje k hvali božji z orgljami. Sè 150 strunami molitve „Češčena si Marija“ v sv. rožnem vencu molimo in hvalimo Boga in častimo Marijo Devico. Kraljica Estera, katera je prosila kralja, naj usmiljenje skaže judovskemu ljudstvu, imela je obraz, tako pravi sveto pismo,

kakor oblit z rožnato barvo. (Esth. 15.) Ravno tako Bog na Marijino priprošujo nam usmiljenje skazuje, Marija Devica z brezštevili rožnimi venci krščanskih molitev ozaljšana prosi za nas in potolaži božjo jezo. Nobeden ne razume, nobeden ne veruje, nobeden ne prešteje, koliko milosti in dobrot vsaki dan Bog častilcem Marije Device podeli, to vé le tisti, kateri vsaki dan dišeče cvetke rožnega venca v molitvah plete. Kdo ne vé, da imajo cvetlice razun prijetne vonjave in lepe barve tudi zdravilno moč? Večnega življenja zdravilo je ona pridobila svojim častilcem; ne samo to, še takim, nad katerimi je zdravniška moč obupala, zastarane grešnike rešila je ona večnega pogina. Vsega občudovanja vredna je zdravilna moč, katera se pridobiva iz molitve sv. rožnega venca. Marija je res skrivnostna roža, roža polna dušnih zdravil. Mi vemo o njeni zdravilni moči, toda njena skrivnostna moč nam je še sedaj nerazumljiva, zato občudujemo njeno čudno skrivnostno zdravilo ter jo kličemo: „Marija, skrivnostna roža, prosi za nas!“

Veliko je cvetlic, raznovrstnih, lepih, nelepih, lepo dišečih in brez vonjave ali tudi neprijetnega duha, zdravilnih, pa tudi škodljivih in strupenih; med vsemi se pa gotovo odlikuje po vonjavi, po lepoti, po zdravilni moči skrivnostna roža, rožni venec iz nje spleten. Marija noče venljivih rož, ona ne mara za posvetne minljivosti cvetlice, ona sprejema cvetlice le take rada, kakor govori sv. pismo, *moje cvetlice so častiljiv in pošten sad.* (Eccli. 24.) In zopet ona podeljuje blagodejno moč dušnega zdravja le onim, kateri prelepo molitev sv. rožnega venca nebeški Kraljici radi poklanjajo.

Kedo bi bil tedaj tako nespameten, da bi zametoval te čudodelne zdravilne moči polne cvetlice? Molitev sv. rožnega venca bodi naše največje veselje.

O našem slavnem vojskovodju grofu Radeckiju je obče znano, da je bil poseben prijatelj sv. rožnemu vencu. Vsaki dan, ako le ni bil zadržan, je opravil to lepo molitev. Posebno pred bitko videli so vojakji tega pobožnega grofa rožni venec moliti. Zanimiva prigodba iz njegovega življenja tudi priča, da se ni te „neumne“ molitve, kakor pravijo brezbožneži, sramoval tudi javno pred svetom ne. Ko se nekega dne Radecki od svojih opravil svojemu stanovanju v Milanu bliža, vidi od daleč že na neki klopi pred palačo dva vojaka sedeti in z neko rečjo se norčevati. „Kaj imata v rokah in se tako posme-hujeta?“ ju vojskovodja nagovori. „Ta molek, oče,“ rečeta nato vojaka, „sva na klopi našla; ne veva, kdo ima prazno vero v to.“ „Dajta ga sem,“ jima seže nato poveljnik v besedo, „moj je, poprej sem ga pri molitvi tukaj pozabil.“ Osramotena vojaka nato odideta potem, ko sta bila od pobožnega vojskovodja pravično pokarana.

Sv. rožni venec je, čujte, pobožni poslušalci moji, po pravici znamenje, po katerem se kristijan loči od drugih ljudi. Opravljajmo to molitev radi prav pogosto in pobožno.

II. Molitev, kristijani, je še-le en del prelepega venca, katerega spletno Mariji. Moliti moramo, pa tudi delati smo dolžni. Poklicani smo doprinarjati dobra dela in krščanske čednosti. Kakor je cvetje pot do sadu, tako je tudi molitev pripomoček do čednosti in dobrih del. Drevo ima vrednost od svojega sadu, ne od cvetja. Vemo, da brez cvetú ni sadú, ako je pa sam cvet, in sadú ni, drevo ni dopolnilo svojega namena. Zato pravi Kristus, da *vsako drevo, katero ne rodi sadú, bo posekano in v ogenj vrženo.* (Mat. 7, 19.) In božji Sin Marijin je, ko je videl smokvo pri poti in ni našel na njej družega, kakor listje, preklel drevo, zato, ker ni našel sadú. (Mat. 21, 19.) Tako vidite, preljubi moji, moramo vence molitve zediniti in združiti sè sadovi dobrih del in lepih krščanskih čednosti.

Tri poglavitne so cvetlice, katerih barva nas opominja na troje lepih čednosti vonjavo in lepoto.

Veseli nas bela cvetlica, nežna in nepokvarjena. Blišči se bela barva bele lilije. Kakor novo pali gorski sneg nima ga madeža na sebi. Posebno spoštljivost zasluži nedolžno belo življenje čiste duše. V veselem delu sv. rožnega venca vidimo lepo ogledalo nedolžnega življenja. V veselem delu sv. rožnega venca občudujemo Marijino lepoto nedolžnega življenja. Povsod odseva njena čistost, nič nečistega na njej najti ni. Svitloba je ona večne luči in ogledalo brez madeža božjega veličastva in podoba njegove dobrote. (Modr. 7, 26.) Vidimo v veselem delu sv. rožnega venca Marijino brezmadežno spočetje. Devica pred rojstvom, v rojstvu in po rojstvu. Deviško je njeno življenje od prvega začetka, bela lilija je njeno življenje v Nazaretu, čisto je njeno življenje do smrti, zvikšana je zdaj v nebesih, kakor zasajena roža v Jerihu. To nam pové, kaj od nas tirja molitev veselega dela sv. rožnega venca. Življenje Marijino to uči. Nedolžno živeti moraš, deviški priprostosti moraš udan biti, v nemahljivi veri naukom sv. cerkve verovati. Pobožen do Boga, pokoren do ljudi. Ponižno udan v božjo voljo moraš reči, naj se zgodi po tvoji besedi. V svojem poklicu in stanu moraš zvesto svoje dolžnosti spolnovati, dati Bogu, kar je božjega, in človeškim postavam biti pokoren. Glej, krščanska duša, tako je živel Marija, molila in delala; to tudi tebe uči, da z molitvijo združi tudi dobra dela krščanskih čednosti.

Ker je že sam Sin božji rekel, *blagor žalostnim, ker bodo potolaženi,* nam prav lepo ta nauk odpira žalostni del sv. rožnega venca. Ta

del nas spominja britkega trpljenja Kristusovega, pomilujemo Marijo Devico sè sedmerimi meči žalosti presunjeno. Molila je Marija, pa je tudi trpela, zato jo po pravici imenujemo kraljico vseh mučenikov. Trpela je nedolžna, saj sem ravno poprej rekel, da je bila brez madeža celo življenje. Ko molimo žalostni del sv. rožnega venca, se oglasi preimenitna dolžnost naša, namreč žalovati zavoljo svojih grehov, pokoriti se, zavoljo zgubljene nedolžnosti solze pretakati. Odločeni od sveta moramo spokorno živeti. Skrito raste neznatna vijolica, tako ponižno v tla pripognena žaluje. Človeško oko bi je ne našlo, ako bi je lepa, prijetna njena vonjava ne izdala. Tudi mi moramo skrito živeti, spokorno, ponižno dobra dela doprinašati. Naše ponižno in spokorno življenje pred Bogom ni skrito; akoravno žalujočega, spokornega, ponižnega svet zaničuje, vonjava lepih čednosti ga pri Bogu povzdiguje. Ker je nedolžnost, Bogu bodi potoženo, izgubljena, naj nas pa pokora opere in nam madeže grešnega življenja zbríše. Kar je napuh Boga razžalil, naj ponižnost potolaži; kar je hudoben jezik, lakomnost in nezmernost hudobnega doprinesla, združimo v žalostni molitvi drugega dela sv. rožnega venca lepe čednosti poboljšanja, zatajevanja samega sebe, radovoljno prenašanje križev in težav, ponižnosti, radodarnosti, zmernosti, pravičnosti, ljubezni in potrpežljivosti v prenašanju zasluženih kazni božjih. Ako bomo molitvi Kristusovega trpljenja pridružili te lepe čednosti, prisijalo nam bo solnce tolažbe in upanja, da nam bo Bog odpustil naše grehe in nam večno zveličanje dodelil.

Nedolžno in spokorno življenje ima edno in isto središče, oboje se kakor v enem cilju zedini, namreč v ljubezni božji. *Ako hočeš popolnoma biti*, rekel je Jezus mladeniču, *prodaj vse, kar imaš, razdeli med uboge, velik zaklad boš imel v nebesih, pridi in hodi za menoj*. (Mat. 19, 2.) Kedor tako zapusti svet, da se vsemu odpové, v tem mora goreti ljubezen do Boga, ker *dvema gospodoma ne more nihče služiti*. (Mat. 6, 24.) Ko molimo tedaj častitljivi del sv. rožnega venca, imeti moramo v mislih dolžnosti ljubezni do Boga in do bližnjega, ter jo v dejanju pokazati. *Zdaj pa ostanejo vera, upanje in ljubezen, največja mej njimi pa je ljubezen*. (I. Kor. 13, 13.) *In ljubezen pokrije veliko grehov*. (I. Petr. 4, 8.) *In vrh tega imejte ljubezen, katera je vez popolnosti*. (Kol. 3, 14.) V tretjem delu sv. rožnega venca, ko molimo, moramo tedaj rudečo cvetlico ljubezni do Boga in do bližnjega obuditi. Ljubiti Boga čez vse, ker je nas odrešil Jezus Kristus, nam sedeže pripravil v nebesih, ako bomo njega ljubili. Nam milost deli po svetem Duhu, in priprošnje naše ljube

matere Marije, nebes in zemlje kraljice, rad vslišuje, ako se trudimo v sv. rožnem vencu z molitvijo tudi dobra dela združevati.

To je tedaj tista skrivnostna roža, v kateri najdemo toliko podučljivega in spodbudnega k molitvi in posnemanju čednosti Marijinih. Vse skrivnosti naše sv. vere so v tej na prvi videz tako priprosti in neznatni molitvi skrite, vsi Kristusovi nauki se v njej nahajajo, vse prijetne cvetlice in lepo prijetno duhteče rože naše sv. vere so krasno zbrane v zali venec. Vse to pa tako priprosto, da lahko po svoje razume že mal otročiček ter s pridom moli in z življenjem združuje neučeni delavec in težak; ob enem pa tudi tako vzvišeno, da v globoka premišljevanja zatopi učenega in do nebeških višav povzdigne po svetosti hrepenečega.

Ko sem vse to, mislim, da dosti razumljivo vam razložil, sem prepričan, da vas navdaja posebno veselje, zlasti tiste, kateri radi sveti rožni venec molite; dopolnite svojo molitev še z dobrimi deli. Kaj pa vas čaka, katerim molitev sv. rožnega venca ne diši, kateri se še celó norca delate iz te molitve in se je ogibate, kolikor morete? Skorej ne upam si izgovoriti strašne resnice, katera čaka take nemarneže, ako se ne poboljšajo. Marijo imenujemo pribežališče grešnikov, zakaj zadnja tolažba zapeljanim je ona, toda trdovratnim, zastaranim nespokornikom je njeno materino srce zaprto. Strašno to, vendar resnično! Redek, silno redki je nespokorni trdovratnež, katerega milost božja ogreje. Ko bo njen božji Sin pogubljenemu rekel: *Poberi se od mene, prokleti, v večni ogenj!* Marija ne bo prosila zanj! Da bo to res, čujte grozopolne besede sv. pisma, ko Bog obsojenim govori: *Ker sem klical in niste vbogali, stegnem svojo roko in ne bo več, kar je bilo. Zaničevali ste moje svete in moje opomine ste zanemarjali: in jaz se bom pri vaši pogubi smijal.* (Preg. 1, 23—26.)

Še nekaj. Kedar kristijan umrè, — to se bo tudi nam kmalu zgodilo — in ga v trugo položijo, kaj mu dajo v roko? Sv. rožni venec mu okoli mrzlih rok ovijejo. To nekaj pomeni. Rožni venec je tako rekoč priča pri sodbi, ko Jezus kristijana brž po smrti sodi. Kedor je rad molil to molitev, mu je sv. rožni venec zagovornik, kedor je zaničeval to pobožnost, mu bo rožni venec zatožnik. Zato vam rečem, kristijani: Radi molite sv. rožni venec, pa tudi delajte, kakor vas uči, in srečen bo življenja konec! Amen.

P. B.

2. Marija roženkranska je vodnica nebeška.

Tako sem na Sijonu utrjena, in
v posvečenem mestu enako počivam,
in v Jeruzalemu je moja oblast.

Sir. 24, 15.

A. 1. Veselo in srečno hišo nam danes sv. evangelij stavi pred oči: (Jan. 4, 46—53.) Na smrt bolni sin kraljiča . . . Jezus ga ozdravi . . . veliko veselje za vse domačine . . . so verovali, . . . Boga hvalili . . . Vesela, srečna hiša!

2. Pa najsrečnejšo hišo moramo zapustiti, ker nimamo tukaj obstoječega mesta, temuč bodoče iščemo . . . (Hebr. 13, 14.) Tam gori je naša večna hiša; pri Jezusu v sv. nebesih . . . tam se zbirajo vsi narodi . . . verujejo vsi . . . ljubijo vsi . . . vsi zbrani okoli nebeškega Kralja. Tam vidimo danes vse nebeščane zbrane pri svoji nebeški Gospej: Mariji Devici, katera tudi nas za seboj vabi, ter pravi: *Tako sem na Sijonu utrjena, in v posvečenem mestu enako počivam, in v Jeruzalemu je moja oblast.*

3. Poglejmo torej danes toti veseli Sijon, pomislimo veselo hišo nebeško . . . stopimo v večni Jeruzalem, kjer ima današnja godovnica Marija roženkranska vso moč in oblast . . . O veseli nebeški hiši vam kanim govoriti, pa tako, da vam razlagam resnico: Marija roženkranska je vodnica nebeška. Zatorej pomislimo: 1. Kaj je v nebeški hiši? 2. Kdo nas tje vodi?

B. 1. Sv. apostol Janez (Raz. 21, 10.) opisuje nebeški Jeruzalem od zvonaj: zid . . . stene . . . vrata . . . Še lepše je to veselo mesto znotraj.

V naši nebeški hiši je:

a) zdravje; bolezen je huda reč: za bolnika . . . za domačine . . . še kralj srečen ni, če v palači zdravja nima . . . Bolni sin . . . Jezus ga je ozdravil . . . Bolezen v vsako hišo prileze, le tam v nebeški hiši je vedno zdravje . . . Job bolan se s tem tolaži . . . tudi mi . . . Ti si dolgo bolan . . . V nebeški hiši:

b) je veselje. Vse bi bilo le rado veselo; otročiči na paši . . . mladenič na trati . . . deklica v vrtu . . . starček v cerkvi . . . vse išče veselja . . . Malo ga je . . . kratko je . . . Le v nebeški hiši je pravo veselje . . . vekomaj obstoječe. Tam je neskončno veselje, kakoršnega še nihče občutil ni: *Še oko ni videlo* . . . (I. Kor. 2, 9.) Vi žalostni, objokani . . . povzdignite oči, v nebeški hiši je samo veselje.

C. Tam je:

c) življenje večno. Smrti se vsi bojimo . . . bolnik išče zdravlja . . . kupuje zdravila . . . V življenju mora umreti, kdor večno če živeti! *Tam smrti več ne bo*, uči sveti apostol Janez. (Raz. 21, 4.)

Tako vesela in srečna hiša nas čaka! Oj! da bi vendar vsi prišli tje! Kdo nas pa bo tje pripeljal? Kdo drugi kakor:

2. Marija roženkranska. Steza nebeška je tesna, ozka tako, da se Jezus sam čudi, govoreč: *Kako ozka so vrata, in tesna je pot, katera pelje v življenje, in malo jih je, kateri jo najdejo.* (Mat. 7. 14.) To pot najdemo po Mariji; ona nas na rožnem vencu vodi v nebesa:

a) najhujše grešnike. Tolovaja čakata popotnika v pusti goščavi . . . ta gredoč moli čislo . . . moriveca sicer priletita in ga zgrabita . . . pa zagledata rožni venec in prikazen Marije . . . in sta tako presunjena, da pred popotnika, ki je bil ravno mašnik, poklekmeta, se spovesta svojih grehov, ter začneta spokorno živeti. (*Liebfrauentgarten* V. 53.)

Ah! koliko zastaranih grešnikov je že Marija roženkranska rešila pekla in jih pripeljala v veselo hišo srečne večnosti. Ker ona ima čudovito moč in vso oblast duše voditi v nebeški Jeruzalem; zato sama pravi: *Tako sem na Sijonu utrjena* . . .

Pa rožni venec moramo:

β) radi moliti. Imaš veliko dela, obilno skrbi . . . na čislo nikoli ne pozabi . . . Ako celega zmoliti ne utegneš, pa kakor ud roženkranske bratovščine zmoli konči svoj desetič . . . Moli ga rad pri sv. maši vsaki dan . . . Sv. Karol Boromej je imel obilno dela in skrbi za svojo obširno škofijo, pa čislo je molil vsaki dan, in če ne prej, pred spanjem . . . Tako delaj in Marija te bo na čislu peljala v nebesa . . .

γ) če ga molimo: pobožno; je pa znotranja pobožnost . . . pa tudi zvonjanja . . . Sv. Frančišek Pavljan ga je molil v največji zimi: razoglav . . . Sv. Bernardin: klečé in bos. (*Liebfrauentgarten* 65, 16, 17;) iz spoštovanja do Marije Device.

Razbojnik Guzej pri Celju — je v škrinjici s seboj nosil različno obleko še duhovniško, da se je spreoblačil in ljudi sleparil. Le rožnega venca ni bilo najti . . . zato je nesrečno umrl, ustreljen . . . Tukaj je zakopan N. Guzej morivec, ropar . . . Kaj pa tiносиš v škrinjici svojega srca? . . . Menda tudi vse, nemarnosti . . . le čisla ne! Glej! Marija ti ga danes ponuja iz nebeškega Jeruzalema . . .

sprejmi ga . . . molimo ga zvesto, naj bi nas ljuba Mati božja na rožnem vencu, ki nam ga bodo ob naši smrti na roke ovili — potegnili iz te solzne doline v preveselo hišo nebeškega Očeta, k sebi v nebeški Jeruzalem! Amen.

Simon Gaberc.

Enaindvajseta nedelja po binkoštih.

I. Trpljenje zavrženih v pekl.

Njegov gospod se je razsrdil, in ga je izdal trinogom, dokler ne bo poplačal vsega dolga. Mat. 18, 34. 35.

Pretrsljiva je današnja evangelijska prilika, katero je govoril Jezus svojim učencem, v kateri jim je jasno in določno povedal, kaj bo Bog storil s človekom, kateri noče svojemu bližnjemu razžaljenja odpustiti. — Kakor se je namreč evangelijski gospod razsrdil nad hlapcem, kateri ni imel usmiljenja s svojim sohlapecem ter ga izdal trinogom, dokler ne poplača vsega dolga, — ravno tako, pravi, bo storil moj nebeški Oče vam, ako ne odpustite vsakteri svojemu bratu iz svojih src!

Kaj mislite, predragi! katera je pač tista ječa, ki jo ima Jezus v mislih, v katero bo Bog izdal trinogom slehernega trdovratneža, ki se noče poboljšati? — Ta strašna ječa je pekel, kraj večnega zavrženja in pogubljenja nepoboljšljivih grešnikov!

Da je res pekel, tega nas prepričate božja beseda in naša lastna pamet. — Skoraj nobene resnice ni Jezus tolikokrat in tako odločno izrekel, kot té, da je pekel, v katerem pogubljeni večne kazni trpé. — Rekel je, da je *kraj vnanje temé, kjer je jok in škripanje zobmi* (Mat. 22. 13, 14.); da bo sodnik pahnul na sodbi izpred sebe hudobne z besedami: *Poberite se spred mene, prekleti! v večni ogenj* (Mat. 25, 41.); govoril je o kraji, v katerem *črv vesti nikdar ne umrje, in ogenj ne ugasne* (Mark. 9, 43.); žugal je malopridnemu drevesu, katero ne stori dobrega sadú, da *bo posekano in v ogenj vrženo* (Mat. 7, 19.); zagotavljal je, da je *boljše iti z enim očesom v življenje, kakor dve očesi imeti, pa vrženemu biti v peklenški ogenj* (Mat. 18, 9.); trdil je, da bo *vsak, kdor reče svojemu bližnjemu norec, kriv peklenškega ognja* (Mat. 5, 23.); itd. In danes pa zopet govori o ječi in o trinogih, katerim bo izdan hudobnež!

Vrh tega pa tudi človeška pamet pekla ne more tajiti. — Vsi človeški rodovi, kolikor jih je živelo, so verovali, da je pekel. In res,

kdor veruje, da je Bog, mora verovati tudi, da je pekel; kakor je Bog neskončno pravičen, tako je tudi pekel resničen! Nespametno bi bilo trditi, da bo neskončno pravični Bog dobre in hudobne, zveste in nemarne, pravične in krivične, poštene in nepoštene enako poplačal, in da ne bo nobenega razločka storil med svojimi služabniki in častilci, in pa med svojimi sovražniki in zaničevalci! Kako bi bilo tudi mogoče misliti, da bi bili Herodež in nedolžni otročiči, Judež in sv. aposteljna Peter in Pavel vsi na enem mestu? Zato pravi sveti Avguštin: *Reči moreš, da ni pekla, a misliti si tega ne moreš!* Resnično je torej, da je pekel, pa ravno tako resnično je tudi, da zavrženi v tem kraju strašno trpé. Hočem vam torej danes popisati, kaj zavrženi v peklu trpé, da se boste pekla bali in varovali! Nikar pa ne mislite, da bi vam mogel natančni obris temnega satanovega kraljestva pred vašimi očmi razgrniti, ampak da bodeite ložje umeli, vam hočem pekel le od dveh strani pokazati, ter rečem: Pekel je strašen kraj a) z avoljo tega, kar človek s peklom zgubi; in b) z avoljo tega, kar človeka v peklu čaka! — O usmiljeni Jezus! varuj nas tega nesrečnega in strašnega kraja!

I. Pogubljeni v peklu strašno trpé zaradi tega, kar so zgubili. Kaj pa so zgubili? Zgubili so Boga in z Bogom nebesa, svoje prijatelje, vso tolažbo, vse zasluženje. In ta zguba jih tolikanj hujše peče, ker spoznajo, da so te zgube sami krivi in da bo ta zguba večna!

a) Prva in največja zguba, katera zavržene neskončno peče, je zguba Boga, katerega ne smejo gledati in uživati. Večje in bridkejše od te zgube je ni, ker Boga zgubiti se pravi, vse zgubiti. — Sedaj v življenji še človek ne spozna, kaj se pravi Boga zgubiti, in srce ga dostikrat malo peče, ako je s smrtnim grehom Boga zgubil! Kadar se bo pa naša duša od telesa ločila, kadar se bo zagrinjalo pretrgalo, katero nam božje obličje prikriva, ko bo mrak odpadel od naših umrljivih oči, takrat se bomo otresli vsega posvetnega prahu, zapejljive svetne prijetnosti in grešnega veselja in videli bomo Boga kakoršen je v resnici; on se nam bo pokazal v vsi svoji lepoti in ljubeznivosti in spoznali bomo, da smo bili za njega vstvarjeni, da naša edina sreča je le v tem, da bi njega večno uživali in gledali. Pa kako bridka žalost presune pogubljene, ko vidijo, da je med njimi in med Bogom strašni prepad, tako da izmed pogubljenih nobeden do njega ne more; ko zaslišijo strašne besede: *Poberite se spred mene, prekleti! v večni ogenj!* Bog sicer živi, pa ne za pogubljeno

dušo! Pač vpijejo in kličejo grešne duše, kakor nespametne device v sv. evangeliji: „Gospod! odpri nam, pusti nas k sebi!“ Toda Gospod jim odgovarja: *Jaz vas ne poznam!* Kako, da nas ne poznaš, saj smo mi tvoji otroci in ti naš Oče, saj smo kristijani, in ti naš Odrešenik, saj smo ovce tvojega ljudstva in ti naš Bog? Ne, jim odgovarja Bog; jaz nisem več vaš Oče, ampak vaš pravični sodnik; jaz nisem več vaš Odrešenik, ampak vaš neusmiljeni maščevalec, za vas se več ne cedi presveta rešnja Kri, ker ste jo v življenji sramotili in zaničevali, jaz nisem več vaš Bog in vi ne ovce mojega ljudstva, ker jaz nisem Bog nečistnikov, preklinjevalcev, tatov, goljufov, ubijalcev, sovražnikov, obrekovalcev itd. *Poberite se spred mene v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angeljem!* O grozna in strašna ločitev! O prebridka in nenadomestljiva zguba!

Sv. Alfonz Lig. uči, da ravno zavoljo zgube Božje je bolečina zavrženih neskončna, nepopisljiva; če kdo, pravi, zgubi biser, ki je vreden 200 srebrnikov, mu je taka zguba še bridkejša, in če bi bila vrednost zgubljene reči štirikrat večja, bi bila tudi žalost zaradi te zgube toliko bolj grenka in občutljiva; Bog pa je nezmerna, neskončna dobrota, zato tudi zguba njegova nezmerna, neskončna žalost!

O španjskem kralju Filipu II. se bere, da je nekemu velikašu prepovedal mu kedaj priti pred njegove oči. To je pa velikaša tolikanj spekle, da je šel, se v posteljo vlegel in od žalosti — umrl!

Pa glejte, preljubi! brez primere večja je žalost in trpljenje zavrženih v peklu zaradi zgube Boga, tudi oni bi radi večno umrli, ko bi mogli! Oni so bili nepokorni otroci, kateri so svojega dobrega Očeta razžalili, sedaj jih je zato sodba zadela, da ne bodo nikdar gledali obličja nebeskega Očeta! V večnem žveplu se valjajo in njihove želje se zastonj dvigajo proti nebesom; in ker ne morejo doseči, kar so zgubili, se jezijo, z zobmi škripljejo in vpijejo: Oh, mi nesrečni, da smo zgubili svojega Boga, večno dobroto in lepoto, najboljšega in najljubeznivejšega Očeta, svojega kralja, ženina, Odrešenika, učenika, prijatelja, srečo angeljev in veselje svetnikov, in ž njim zaklad rajskih nebes!

b) Kaj mislite, kristijani! ali je zguba nebes res tako velika zguba? Da bi vi zgubo nebes prav umeli, in žalost in trpljenje zavrženih zavoljo te zgube vsaj nekoliko občutili, bi vam moral jaz sedaj srečo in lepoto nebes popisati, ker zgubo kake stvari mi še-le potem prav občutimo, ko njeno vrednost in dobroto spoznamo. Kaj so tedaj nebesa? O, večni Bog, kako sem vam jaz v stanu le primeroma nebesa popisati, saj je še v tretje nebesa zamaknjeni apostelj

rekel: da je slišal skrivnosti, katerih človeku ni pripuščeno govoriti (II. Kor. 12, 4.), in je le ob kratkem rekel: *Oko ni videlo, in uho ni slišalo, in v srce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo.* (I. Kor. 2, 9.) Ko bi vam tudi vse naštel, kar je pod solncem lepega, prijetnega, veselega, bilo bi v primeri z nebese zgolj nič. Kako mora pogubljenim zavoljo tolike zgube pri srečanju biti, si sedaj vsaj nekoliko lahko mislite.

Neki mladenič, kateri je bival dve uri daleč od svojih starišev, je videl, da v njegovem domačem kraju gori. Hitro tjekaj hiti. Ko pride blizu in hišo svojih starišev vso v ognju vidi, mu kri zastane, pade na zemljo in je — mrlič! Če že torej, predragi! zguba slabe, minljive hiše tolikanj človeka prevzame, kako bo še-le pogubljenim pripekalo, ko bodo nebese zgubili, domovino večne prijetnosti, veličastno kraljestvo, deželo, po kateri se med in mleko cedí, v kateri ni žalosti, ne solze, ne trpljenja, ne smrti; kjer je vsa čast, vse bogastvo, vsi zakladi, večno življenje. Ezav je zarjul, ko je prišel ob pravico prvenstva (I. Moz. 27, 34.); kako boš še-le ti rjul in vpil, malopridni kristijan, ti hudobni sin in zgubljena hči, ti nezvesti mož in hudobna žena, ti nepokorni in nevbogljiivi otrok, če prideš ob pravice do sv. raja!

c) Z nebese vred pa zgubijo zavrženi tudi vse polajšanje in tolažbo, ker ž njimi zgube svoje dobre prijatelje, znanee, tolažnike.

Dostikrat se tukaj na zemlji zgodi, da Bog prezgodaj vzame otroke starišem, ali stariše otrokom, moža ženi, ali ženo možu, prijatelju prijatelja. Milo jokajo stariši za otroci, otroci za stariši . . . in se skoraj potolažiti ne dajo, tako bridka zguba se jim zdi. A potolažijo se polagoma zopet, ker jih tolažijo drugi, ali ker upajo, češ, saj jih bomo zopet kmalu videli in na večno ž njimi živeli!

Tako bridko je žaloval očak Jakob nad zgubo svojega ljubljénčka Jožefa, in se ni dal utolažiti. Ko so ga drugi sinovi tolažili, je rekel: *Žalosten pojdem k svojemu sinu pod zemljo* (I. Moz. 37, 35.), t. j. v predpekel, kjer si ga je mislil. Tukaj na zemlji ga ni mogel nihče potolažiti, razun misel, da ga bo na onem svetu zopet najdel. Ta misel tolaži nje, kateri so ostali na svetu nad zgubo svojih ljubih. — Ali glejte! zavrženi v peklu pa nimajo nobene tolažbe, nobenega upanja, še kedaj svoje ljube stariše, znanee, prijatelje videti. Videli se bodo pač še enkrat na sodbi ž njimi, *ker vsi se moramo pokazati pred sodnim stolom Kristusovim, da slehern prejme v svojem telesu, kakor je storil, ali dobro ali hudo* (II. Kor. 5, 10.); toda le zato in toliko, da bo njihova večna ločitev od njih še bridkejša. Če je bilo

že tukaj na zemlji tako težko zapustiti stariše, otroke, prijatelje; o kako težko, bridko in hudo mora še-le zavrženim biti, ker vedó, da so se od njih poslovili na večno, da so jim drugi oči zatisnili na vekomaj! O kako boleсна čutila morajo pač zavržene napolnovati, ko vedó in spoznajo, da svojih dragih ne bodo nikdar več videli, da bi jim mogli svoje težave potožiti in si svoje trpljenje polajšati! Zavrženi pa tudi od drugod nimajo nobene tolažbe. Oni nimajo nobene tolažbe od Boga, ker Bog je njihov maščevalec; ne od Kristusa, ker On jih je spred sebe pahnil; ne od Marije, ker ona jim ni več mati in besednica; ne od angeljev, ker so jih zapustili; ne od svetnikov, ker med njimi je grozen prepad, da eden k drugemu ne morejo! O nesrečni zavrženi! In glejte! te nesreče so si sami krivi, sami so se oropali vsega zasluženja, svetih nebes in vse tolažbe, in to jih še najbolj peče!

d) Na svetu je bilo in je še vedno veliko prav bogatih ljudi, kateri se veliko trudijo, da si gore bogastva nakopičijo, pa dostikrat se zgodi, da se vse to bogastvo nanagloma po kaki nesreči razbije. Prizadeti nad zgubo svojega premoženja močno žalujejo, in dostikrat se je že prigodilo, da si je kdo zavaljo zgube dragih reči življenje vzela, ali pa, da je ob pamet prišel, čeravno morda on sam ni bil svoje nesreče kriv. Če pa že zguba časnih reči človeka tako peče, kako mora še-le pogubljenim pripekati, ko spoznajo, da so oni večno bogastvo po svoji krivdi napravili, da so ob ves svoj trud in pot, ob vse svoje zasluženje, ker ga niso za Boga nabirali! Zavrženi spoznajo srečo izvoljenih, pa vedó tudi, da so si jo sami zaslužili, pa ravno tako spoznajo, da so svoje nesreče sami krivi, zato jih njihova vest nikdar ne neha peči: *Črv njihove vesti ne umrje* (Mark. 9, 43.) — O kako lahko bi se bili tudi mi zveličali, zdihujejo, ako bi bili živeli, kakor so drugi živeli; ako bi se bili tega in onega greha varovali; tuje blago pustili, povrnili; sovražnikom odpustili; se te grešne osebe in hiše ogibali, čisto spovedali in prav pokorili! Sedaj se pa ta zguba več popraviti, več nadomestiti ne dá! Tukaj na zemlji se dá še vse, kar je zgubljenega, zapravljenega, napačnega, kolikor toliko nadomestiti, popraviti, a v peklu tega ni več moč, ker ta je tista strašna noč, ko ni več delati moč! Zguba in zamuda in trpljenje je večno!

II. Pekel pa ni samo strašan zavaljo tega, kar človek s peklom zgubi, ampak tudi zavaljo tega, kar človeka čaka v peklu. Kaj pa čaka človeka v peklu? Čaka ga a) ogenj, večni ogenj, silovit ogenj; b) ostudna družba preklelih in zavrženih duhov in ljudij; in vse to c) na večno, brez konca in kraja!

a) „Oče Abraham! usmili se me . . . ker grozovito trpim v tem plamenu“ (Luk. 16, 24.), kliče pogubljeni bogatin v pekl. In Kristus, večna resnica, pravi, da poreče zavrženim na dan sodbe: *Poberite se spred mene, prekleti! v večni ogenj* (Mat. 25, 41). To resnico nam potrjuje tudi sv. Janez (Raz. 21, 8.), rekoč: *Neverni in prekleti, ubijalci in nečistniki, vražarji, malikovalci in vsi lažniki bodo imeli svoj del v gorečem, ognjenem in žveplenem jezeru; kar je druga smrt*. Dognana resnica je torej, katera je v sv. pismu potrjena, in katero učé vsi učeniki in vsi narodi pripoznajo, da je v pekl. ogenj. Z ognjem je že Bog vselej na tem svetu največje grešnike kaznoval; z ognjem je požgal nečista mesta Sodomo, Gomoro, in druga; z ognjem tudi Bog preplete v pekl. kaznuje!

Pa poreče kdo, kakšen je ta ogenj v pekl., in kako bi mogel žgati moje telo, saj se v zemljo zakoplje in v prah zdrobi? Ogenj v pekl. je drugačen, kot ogenj na svetu. Ogenj na svetu je dar božji, kateri nam služi za luč, za gorkoto, ž njim si pripravljamo vsakdanji živež; a ves drugačen je peklenški ogenj, katerega je božja pravica zakurila le za kazen. Drugačen je ogenj, ki po oblakih šviga, kakor je pozemeljski ogenj, drugačen je ogenj, ki človeka v vročnici peče; pa zopet drugačen je ogenj, katerega je jeza božja zažgala, da pogubljene peče. Ta ogenj žge dušo in telo, pa ju vendar ne požge; peklenški ogenj nima svitlobe, zakaj pobožni Job pravi (18, 5.): *Hudobnežem bo luč ugasnila*. In Kristus pravi, da je pekel kraj temé. Peklenški ogenj ima prečudno moč, tako, da je naš navadni ogenj mrzel v primeri s peklenškim; in zavrženi v pekl. bi se vekomaj čutili srečne in hvaležne, če bi se smeli iz peklenškega ognja v pozemeljski ogenj preseliti; zatorej ves prestrašen vpraša prerok Izaija (33, 14.): *Kdo izmed vas bo mogel prebivati s požrešnim ognjem? Kdo izmed vas bo prebival z večno žrjavico?* — O kako strašen kraj je res pekel, kjer ni družega, kot ogenj; o kako strašna ječa je pekel, kjer so tla vsa ognjena, stene ognjene, kjer se družega ne vidi, kot ogenj, družega ne ošlata, kot ogenj, po družem ne hodi, kot po ognju! Pa bi vtegnil sedaj kdo reči: Kako bi moglo to biti, saj bo moje truplo v zemljo zakopano in zgnjilo, kako bo torej po ognji hodilo in se v ognji žgalo? Toda, predragi moj! ti ne premisliš, kar govoriš! Ali ne veš, da so občutki dušna last, in da trpljenje počutkov le duša občuti? Izderi mrtvemu človeku oko, pa se ne bo ganil, truplo ne bo ničesar občutilo; drugače je pa pri živem telesu, torej se iz tega vidi, da je le duša občutljiva; in zatorej sledi, da na vseh počutkih v ognji trpé, kakor so z njimi grešili, kajti pisano

je: s čimur je kdo grešil, s tem bo tudi kaznovan! — Pogubljeni v peklu žgè ogenj na vseh počutkih. — Ker so zavrženi tu na zemlji nesramne, nečiste, grešne poglede radi imeli, jim v peklu ogenj šviga iz oči in jih strašno žgè; ker so radi pregrešne besede poslušali, jim strašni ogenj ušesa žgè; ker je njihovo grlo le po prepovedanem želelo, jih tam huda žeja suši, in lakota morí, in nimajo druge jedi, kakor ogenj in plamen; ker je njihov jezik le grešne in ostudne besede in kletve govoril, se tam crè v večnem ognju; kratko reči: peklenški ogenj žgè in peče zavržene po vsem telesu in na vseh udih, žgè njihovo kožo, meso, možgane, kri po žilah, mozeg po kostéh, njih drob in srce; ves njihov život je enak gorečemu železu, katerega človek iz goreče peči potegne. O, pekel je res strašna peč trpljenja, kdo bi se ga ne bal in pred njim ne trepetal? Glejte, kristijani! če nam je že tukaj na zemlji tolikanj težko kako trpljenje prenašati, če bolniki tarnajo nad dolgimi nočmi, nad žejo, vročino, če ti zdihuješ in se solziš, če te le samo zob boli; če ti vpiješ in kričiš, če ti zdravnik kak telesni ud reže, in če ti hitro zasukneš roko, če ti le iskra pade nanjo, premisli, kako bi mogel še-le v peklenški ječi prebivati, v ognji in z ognjem?!

b) Kar pa trpljenje zavrženih še občutljivejše stori, je pa njihova družba, v kateri se znajdejo. Oni so v silno ostudni družbi prekletih angeljev in zavrženih ljudi. — Večkrat slišim nespametni ugovor: Če drugi prebijejo, bom že tudi jaz, saj ne bom sam. Kako se moreš pač s tem tolažiti, da bodo tudi drugi s teboj pogubljeni? Ali se morebiti vročina lažje prenaša takrat, kadar ena hiša gori, ali takrat, če jih 100 gori? Ali bi se tebi boljše godilo, če bi enemu steklemu psu ubežal, pa med sto družih padel? In ali meniš, da se bo tebi boljše godilo, če mesto enemu sovražniku, stoterim v kremplje prideš? Peklenške družbe se nikar ne veselí! Verjemi mi, da hudič je tako grd in ostuden, da bi človek precej umrl, ko bi ga videl, in v njegovi družbi precej minul, če bi Bog pripustil! Vrh tega pa hudiči, ti peklenški trinogi, vedno z novimi mukami zavržene trpinčijo; kako je satan že tu na zemlji mučil Joba in druge svetnike; kako jih še-le v peklu, ker le-to je njemu lastno! — Družba zavrženih ti pa tudi nobene tolažbe ne bo dajala. Tam se eden zoper družega puntajo in kolnejo brez nehanja; stariši preklinjajo otroke, otroci stariše, bratje svoje sestre, sestre svoje brate; možje žene in žene može, znanci in prijatelji, ki so eden drugemu roko k grehu držali! — Zato je tudi evangelijski bogatin želel, da bi njegovi bratje ne prišli k njemu, ker se je bal bolečin, katere bo zavaljo njih trpel.

Kakor se torej izvoljeni eden drugega v nebesih veselé, tako pa zavrženi v peklú eden drugemu trpljenje množé! O žalostna družba! Glejte, kam pridejo grešne prijaznosti! glejte, kako se končajo nesramne ljubezni! kako se raztrgajo malopridna društva!

c) Kar pa trpljenje zavrženih nad vse povzdigne, je pač to, da je večno.

Veliko ljudij na zemlji prav veliko trpi, a misel jim trpljenje lajša, da ne bo vedno tako, in da, če ne drugi, jih bo vsaj smrt rešila trpljenja. Glejte, te tolažbe pa v peklú ni! Tù se vekomaj trpi! Pogubljeni smrti iščejo, pa je nikdar ne najdejo, ogenj jih vedno žgè, pa jih ne požgè. — Že nad 5000 let gori ubijalec Kanj v peklú, pa še enega dneva ni odslužil! Vzemimo, da bi mu bil usmiljeni Bog pripustil vsakih 5000 let eno solzo jokati, in kadar bi toliko solzâ potočil, kolikor je eno pomladansko jutro kapljic na vsej zemlji, bi smel iz pekla iti, o — no kaj ne: koliko tisoč in tisoč let bi minulo, predno bi Kanj toliko solz izjokal! Pa vendar, ko bi mu bilo to dovoljeno, bi bil on vesel, ker bi vsaj upal na rešenje. Toda, glejte! ta zarija upanja ne sveti in ne bo prisvetila ne Kajnu, ne komu drugemu med pogubljenimi. Če so pogubljeni tudi tisoč in tisoč ali milijone milijonov let v peklú, je ravno toliko, kakor bi bili svojo kazen še-le to uro nastopili, kajti večnost dîma konca! Kristus je rekel: Njih črv ne bo umrl, in ogenj ne pogasnil. O strašna večnost, kdo bi se ne tresel, če te premišljuje?!

Kristijani! kaj si pač mislite sedaj, če trpljenje zavrženih v peklú premišlujete? Ali vas ni strah in groza, že samo na peklensko trpljenje misliti? Pa glejte, veliko jih je, kateri kar z odprtimi rokami in veselim obrazom peklú naproti dirjajo, in kar nič ne mislijo, kaj strašnega jih tam čaka. Pa kateri so tisti? Vedite, da en sam smrtni greh je dosti, nas v peklensko brezдно spraviti. In koliko jih je, kateri se nič ne zmenijo, če se jim pravi, to ali ono je smrtni greh, — ter grehe doprinašajo, kakor bi vodo pili! O neslišana slepota in zmota! Bojte se pekla, pa bojte se ravno tako smrtnega greha, ker on je ključ peklenskih vrat. Sedaj, dokler živite, vam je še milost in odpuščanje božje na ponudbo, ker Bog noče vaše smrti; spokorite se, da boste večno živeli. O pridite in pritecite nemudoma k sedežu milosti, k spovednici, spoznajte, pokesajte se in popravite svoje grehe, ter recite: O Gospod živih in mrtvih! Gromeče strele tvoje pravice so nas predramile iz grešnega spanja, in naše kosti groze in strahu trepetajo, ko premišljujemo tvoje strašne sodbe; s

potrtem in skesanim srcem vpijemo k tebi: milost, o Gospod! milost! Le sedaj nam še prizanesi, nikdar več nočemo smrtnega greha storiti, nikdar več ne bomo tvoje strašne jeze dražili! Amen.

Andr. Šimenec.

2. Božje usmiljenje do grešnika.

Gospod se je usmilil tistega hlapca,
in ga je spustil, in mu dolg odpustil.

Mat. 18, 27.

A. 1. Namen našega življenja je zveličanje naše duše, naš cilj so nebesa . . . Pa moramo Bogu zvesto služiti, ako hočemo nebeško plačilo dobiti . . .

2. Pa le prepogosto se nam zgodi, da smo podobni malopridnemu — zapravljivemu hlapcu v današnjem sv. evangeliju . . . da smo nezvesti. (Mat. 18, 23—35.)

3. Grešniki smo . . . Boga obilno žalimo . . . imamo velike dolgove pred Bogom . . . zato nas posebno tolažijo besede sv. evangelija, ko Jezus pravi: *Gospod se je usmilil tistega hlapca* . . . Kažejo nam, kako usmiljen je Bog do grešnika; zato vam tudi danes govorim o usmiljenju božjem do grešnika: 1. v našem življenju; 2. v naši smrti.

B. Čas za delo je dan . . . zveličanja dôba je naše celo življenje . . . Ako pa zlati čas potratimo, zadolžimo se pred Bogom, da naš dolg naraste na tisoč, dvatisoč, desetisoč talentov . . . in postanemo vredni večne ječe, pekla.

Pa ljubi Bog, naš Gospod, je nam usmiljen 1. v našem življenju. — Ljubo solnce se vsak dan prikaže in žarke razliva na zemljo . . . tudi po zimi . . . Še obilnejše so milosti božje, katere nam ljubi Bog vsak dan lije . . . tudi grešnikom . . . je usmiljen . . . nas čaka: *Stežal sem svoje roke celi dan za nevernim ljudstvom, katero hodi po nedobrem potu, po svojih željah*, govori Bog po preroku Izaiju. (Iz. 65, 2.) Poglej na sv. križ . . . resen je tako! . . . Nas milo vabi, govoreč: *Glej! stojim pri vratih, in trkam; ako kdo moj glas posluša, in mi vrata odpre, vstopim k njemu, in bom z njim večerjal, in on z menoj*. (Raz. 3, 20.) Nas še celó sili s svojo milostjo: *Idi na pota in prelaze, in primoraj jih, da se napolni moja hiša*. (Mark. 14, 23.)

Kako da ljubi Bog v našem življenju svoje usmiljenje za grešnikom nosi, nam spričuje zgodba iz francoskega punta: „Živel je neki celó neverni človek, ki o božjih rečeh, veri, zakramentih ni hotel nič več čuti. Ta nesrečnež nekega dné naleti mašnika, ki so v nekem mestu šli bolnika spovedovat. Zdaj bi se jaz moral odkriti vpričo klečečih ljudi — sam pri sebi misli — bom rajši zbežal v ulico . . . pa duhovnik s sv. Rešnjim Telesom vkrenejo za njim, on smukne v drugo, tretjo ulico, in duhovnik korakajo vedno za njim . . . Zdaj stopi v vežo za vrata . . . joj! tukaj pa že klečijo domačini in pričakujejo sv. popotnico za umirajočega v drugem nadstropju. Zdaj oklenjen . . . osramoten . . . ves ginjen sam poklekne med ljudi, ter reče pri sebi: „Jaz bežim pred Bogom, ki vedno za menoj hiti. Ne! tukaj sem, moj Jezus! zvestobo ti prisežem“. *In Gospod se je usmilil tistega hlapca, in ga je spustil, in mu dolg odpustil.* (Mat. 18, 27.)

Ali pa menda ljubi Jezus za teboj ne hiti . . . ne ponuja usmiljenja?! Pa še tudi: 2. ob naši smrti je Bog usmiljen do grešnikov. To se mi zdi, je posebni nauk današnjega sv. evangelija. Hlapec pomiloščen malo pred obsodbo . . . je usmiljenje dobil kratko pred ječo . . . Tako ljubi Bog nemarnim hlapcem svojim usmiljenje ponuja . . . skazuje kratko pred sodbo, malo predno jih v ječo — peklo ali vice vrže — to je: ob smrtni uri. Saj pravi Gospod Bog sam: *Kakor resnično jaz živim: Nočem smrti hudobneža, temuč, da se hudobnež vrne s svojega pota, in živi. Vrnite se, vrnite s svojih prehudobnih potov! in zakaj bi umrli, Izraelova hiša?* (Eceh. 33, 11.)

Izmed številnih dokazov usmiljenja božjega ob grešnikovi smrti vam samo jeden prelepi zgled naznam: V Traciji je za cesarja Mavricija živel strašen razbojnik, tolovaj, morivec. Nekega dné ga milost božja prešine, zapusti tolovajsko jamo, gre pred cesarja prosit pomiloščenja, katero je tudi dobil. Kratko nato pa nevarno zbolí, ter ga prenesejo v bolnišnico. Ko čuti svojo smrt že blizu, poprosi za spovednika, ter je po skesani spovedi objokan sprejel presveto popotnico. Po noči pa je jel bolnik jokati in zdihovati: O moj Odrašenik! bodi meni milostljiv, kakor si bil usmiljen do mojega tovariša — desnega razbojnika na križu! Daj mi milost, da bom pred smrtjo s svojimi solzami očiščen. Tako je bolnik delj časa molil, in debele solze so mu lile po licu, katere si je z belim robcem brisal. Glas molitve pojema, vzdihovanje je vedno rahleje; tovariši-bolniki mislijo, da je sladko zaspal, zjutraj pa je bil mrlič: mokro solzno rutico je držal v roki. (Slov. Prijatelj 1870, str. 198.) *In Gospod se je usmilil tistega hlapca, in ga je spustil, in mu dolg odpustil.* (Mat. 18, 27.)

C. Kje pa je toti usmiljeni Gospod? Ne daleč . . . blizo . . . tukaj-le v altarskem zakramentu . . . Ako te dolg teži, pribeži . . . grešniki . . . vsi: *Stopimo torej z zaupanjem k tronu milosti, da usmiljenje dosežemo, in milost najdemo za potrebno pomoč.* (Hebr. 4, 16.) Amen.

Simon Gaberc.

Obletnica cerkvenega posvečevanja.

I. Naši darovi za lepšanje domače cerkve.

Daruj Najviksemu po tem, kar je on tebi dal; in z dobrim očesom daj, kar premóre tvoja roka; zakaj Gospod je vračevalec in bo sedmero povrnil.

Sir. 35, 12. 13.

Vesoljni svet, neizmerni prostor v nebesih in na zemlji je tempelj božji, zakaj Bog je vsegapričujoč in njega noben vstvarjen prostor ne more obseči, tudi nebes nebesa ne. Vse je polno njegove nerazumljive neskončnosti, on prebiva v visocih nebesih in v zadnjih pokrajinah zemlje. Vendar si je neskončni in vsegapričujoči Bog že od nekdaj izvolil posebne kraje, v katerih sosebnó prebiva in kjer hoče, da bi ga njegove stvari častile, hvalile in prosile. Tega pa ne zavoljo sebe, temveč zavoljo ljudi, da jih namreč ti kraji, na katerih se shajajo iz svetih namenov, bolj živo spominjajo na Boga, da v njih srcih obujajo dobre misli in svête, da zbrani vsi enako časté Najvišjega, da združeni molijo in drug drugemu vnemajo k službi božji, da sprejemajo njegova sveta povelja ter se kakor otroci enega Očeta vadijo in utrjujejo v bratovski ljubezni. Iz teh svetih namenov in iz ljubezni do nas si Bog posebne kraje na zemlji izvoli, kateri so mu posvečeni; imenujemo jih navadno hišo božjo, tempelj, in v novi zavezi najraje — cerkev.

Samo ob sebi pa je umevno, da mora biti taka hiša, bivališče živega, neskončno veličastnega Boga veliko večja in vse lepša, kakor pa so hiše, v katerih prebivamo mi ubogi ljudje. In zgodovina nam kaže, da so vselej in povsod, kjer so bili dobri in pobožni ljudje, res v prvi vrsti skrbeli za lepoto hiše božje, za krasoto domače cerkve; z radovoljnim sreem in radodarno roko so prinašali v ta namen obilne darove, vsak po svoji zmožnosti. Ni mi treba v daljne čase nazaj sezati in v družih deželah iskati izgledov; saj jih imamo blizo. Slovenci so sploh vneti za lepoto svoje domače cerkve in posebej vi,

dragi farmanje, in vaši pobožni predniki ste že toliko storili za lepšavo svoje cerkve. Vendar marsikaj je še treba napraviti. In ravno današnji dan, ko je takorekoč god naše cerkve in vseh cerkvâ, se mi primerno zdi, da se vam prelepo zahvalim za vašo dosedanje vnêmo in da vas spodbujam še k novi gorečnosti, da bi vsikdar z dobrim srcem darovali, kadar se gré za lepoto domače cerkve. Torej vam hočem pokazati, da darove za cerkev zahteva 1) čast in veličastnost božja, 2) hvaležnost do Boga in 3) jih tudi cerkev zasluži s svojo skrbjo za našo časno in večno srečo.

I. Ko je bilo izraelsko ljudstvo v puščavi, je Bog Mojzesu ukazal narediti razložljiv šotor in mu je tudi vse natanko razodel, kakšen naj bode. Da bi se pa res ta šotor tako lepo in spodobno napravil, kakoršnega čast božja zahteva, je Mojzes ljudstvo skupaj poklical, in oznanil božje povelje, da vsakteri, kolikor premore, od svojega premoženja za napravo šotora vložijo in v dar prinese rekoč: *Te so besede, katere je zapovedal Gospod: Odberite prvine Gospodu, (prve darove, da se izdela šotor Gospodov). Vsak naj dá Gospodu radovoljno, iz dobrega srca: zlata, srebra in brona, višnjeve in rudeče, dvakrat (v barvo) pomočenega škrlata, tančice in kozje dlake, volne rudeč-kastih ovnovih kôž in plavkastih kôž, šitimovega lesa in olja za napravo svetilnic, dragih kamnov itd.* Ko je Izraelsko ljudstvo slišalo to povelje božje, so vsi šli in prinesli prav radovoljno in s pobožnim srcem prve darove Gospodu, da bi se izdelal krasen šotor. Karkoli se je le potrebovalo pri službi božji in za sveta oblačila, pravi nadalje sveto pismo, so darovali možjé in žené, darovali so: ročne veržice, uhane, prstane, zapestnice; vsakoršne zlate posode so Gospodu v dar odločili. Prvaki ljudstva pa so darovali drage in žlahtne kamne, dišave, olje za svetila in mazila, in lepo dišečega kadila. Vsi možjé in žené so te darove s pobožnim srcem prinesli, da bi se to delo naredilo, katerega je Gospod po Mojzesu ukazal. Ko se je šotor izdeloval, je ljudstvo še vsakdan ob jutrih prostovoljno darove prinašalo, da so bili mojstri primorani k Mojzesu priti, ter mu reči: Ljudstvo več prinaša, kakor je treba. Tedaj je Mojzes ukazal oznaniti rekoč: „Nobeden mož in nobena žena naj več ne daruje k izdelanju svetišča.“ In potem so še-le nehali darovati, zato, ker je darov že dosti bilo, da so ostajali.

O kako lepó je bilo videti Izraelce, ki so s toliko gorečnostjo, s toliko voljnim srcem svoje darove skupaj nosili, da so tako rekoč v darovanji hotli drug družega prekositi! O zares lepo je bilo videti prvake in druge bogate izmed ljudstva z zlatom, srebrom in drazimi kamni k mizi pristopati in svoje dári z veselim srcem ná-njo pokladati! Lepo je bilo videti ženske, ki so se voljno svojega lišpa (zlatih

uhanov, prstanov in verižic) znebile, ter ga Bogu v čast prinesle! Kar pa nas še bolj z začudenjem napolni, je to, da je judovsko ljudstvo, ko je bilo na pozemeljsko blago tolikanj silno navezano, to svoje nagnenje do časnega premoženja, celó do svojega lišpa v sebi zatrló, svojo vkoreninjeno lakomnost in skopost premagalo, in tako obilno darovalo za šotor, da jim je bilo celo treba prepovedati, ne več darov skupaj nanašati.

Kaj pravite, dragi poslušalci moji! ali smemo mi kristijani v tej reči mrzli biti, v kateri so Judje tako vneti goreli? Ali smemo mi pod Jezusovim sladkim jarmom, z njegovo lahko butaro obloženi za čast božjo manj storiti, kakor meseni Izraelci, ki so pod težko Mojzesovo postavo zdihovali in ječali? Ali bi bilo prav, da bi se moralo nam otrokom božjim veliko in močno prigovarjati za hišo božjo darove prinesiti, katere so izraelski otroci na prvo Mojzesovo besedo dajali? Ali smemo pri darovanji svojo lakomnost in skopost poslušati, katero so Judje tako v sebi zatrli, da so svoje najljubše in dražje Gospodu prinesli? Ali smemo mi pičlo darovati, ko so Judje tako obilno darovali? Ali smemo mi za svojo cerkev, za hišo božjo manj storiti, kakor so Judje za svoj šotor storili?

O nikdar nikoli nas ne sme skopost tako oslepiti in našega srca na časno tako navezati, da bi za lepoto svoje cerkve manj storili, kakor so Judje za svoj šotor storili; veliko več moramo za lepoto in veličastvo svoje cerkve tolikanj bolj skrbeti, kolikor imenitnejše in svetejše so naše cerkve od judovskega šotora in tempeljna. Judovski tempelj je bil le senca, le predpoda naših cerkvâ, ker v njem ni tisti prebival, katerega mi v njih vedno pričujočega molimo in častimo; v judovskem tempelju so le živali in zemeljske pridelke Bogu darovali, v naših cerkvah pa se daruje po mašnikovih rokah Sin živega Boga — Jezus Kristus v podobah kruha in vina; v judovskem tempelju je bila le skrinja zaveze, in v nji ena posoda mane hranjena, v naših farnih cerkvah pa je hranjena, — o ti večna luč, življenje in resnica nam spričuješ, in mi ponižno verjamemo! nebeška mana — nebeški kruh, ki vso sladkost in razveseljenje v sebi ima — Jezus Kristus z dušo in s telesom, s krvijo in z mesom po božji in človeški naturi. Mi ga vam v cerkvi pokažemo, katerega so preroki napovedovali, da bo v svoj tempelj stopil; vi ga vidite, katerega so Judje pričakovali; vi ga uživate, katerega so vsi pravični tolikanj zaželeli; tukaj med nami prebiva, katerega so preroki božji od daleč gledali; on, naš Odrešenik, naš brat, naš prijatelj, naš prihodnji Sodnik — on, kralj nebes in zemlje, med nami prebiva.

Pridite, kakor nas prerok David opominja, pridite, predenj padite in molimo: ker on je Gospod, naš Bog.

Potem takem so naše cerkve v resnici hiše božje, prebivališča božja, sedež božji, stanovanje živega Boga, kjer našo čast in hvalo sprejema, naše molitve vsliši in nam svoje božje darove deli. Ako so pa naše cerkve stanovanje živega Boga, kralja nebes in zemlje, pa tudi našega ljubeznivega Očeta, je gotovo dolžnost, da mu mi, njegovi otroci, tako lepo, čedno, častitljivo stanovanje napravimo, kakoršnega mu naša zmožnost napraviti premore!

Poglavarjem zemlje se draga, veličastna znamenja stavijo, da se jim s tem čast in spoštovanje skaže, in ljudje veliko stroškov utrpé, da jim s tem svoje udano, hvaležno srce odkrijejo; ali bi bilo pa prav, ko bi mi od svojega premoženja nič ne utrpeli, večnemu Bogu, kralju nebes in zemlje, njegov tempelj popraviti in ga bolj veličastnega narediti, in tako s svojo pokorščino hvaležnost, čast in ljubezen do njega na znanje dati? Ali bi imeli kaj vere v svojem srcu v pričujočnost Jezusa Kristusa, ko bi le sebi trdno, imenitno pohištvo zidali, Jezusovo hišo pa revno in siromaško pustili? Bi li imeli kaj spoštovanja do Boga in do njegove hiše, ko bi v svilnati obleki, polni zlatih prstanov, uhanov, in z zlatimi verižicami opreženi tako bogato in nečimerno nališpani v njo hodili, pa bi od vse te svoje nečimernosti za njeno lepoto nič ne utrpeli? Bi-li imeli kaj ljubezni do Boga, ko bi bili v svoj denar tako zaljubljeni, da bi za povišanje njegove časti nič od tega obrniti ne hoteli? O kaj še, ne imeli bi ne žive vere, ne pravega spoštovanja, ne goreče ljubezni, ne otročje hvaležnosti do Boga v svojem srcu, ker se te čednosti le po tem merijo in kažejo, kolikor je kdo za povišanje časti božje vnet.

O preljubi! povejte mi, kje je tisti človek, pokažite mi ga, kateri ima vero, Boga ljubi, in ves za čast božjo v svojem srcu gori, in da bi ga pri darovanju pogrešali? O dà, njega vernega in za čast božjo vnetega ne bomo pri darovanji pogrešali, njegova vnéma za čast božjo ne more prikrita ostati; če pa vendar le hoče iz ponižnosti pred ljudmi zakrit ostati, bode na skrivnem svoj prostovoljni dar gospodu župniku v roke podal.

II. Zraven tega nas tudi hvaležnost do Boga, od katerega smo vse prejeli, veže, da mu eden del tega nazaj damo. Vse, kar imamo, smo iz božje roke prejeli, in smo zato prejeli, da bi njemu v čast vživali. Gospod pa je vselej eden del tega, kar nam je izročil, sebi odločil, ter tudi zapovedal, da mu ga prinesemo v zahvalni dar. Poslušajte, kar sv. Duh po modrem Sirahu (35, 1. id.)

govori, rekoč: *Kdor se drži postave, pomnoži daritev . . . Kdor je dišno daritev daruje, se hvaležnega kaže, in kdor usmiljenje skazuje, tudi dar prinese . . . Ne prikazuj se prazen pred Gospodovim obličjem . . . Daritev pravičnega je dopadljiva in Gospod se je bo spomnil, in je ne bo pozabil. Z dobrovoljnim srcem Bogu čast skazuj in ne zmanjšuj prvin svojih rok (prvih darov) . . . Daj Najvikšemu po tem, kar je on tebi dal; in z dobrim očesom daj, kar premore tvoja roka; zakaj Gospod je vračevalec in ti bo sedmero povrnil.* — Iz teh besedi sv. Duha lahko spoznamo, da Bog zunanje darove tirja, in da slehrni, kateri Boga ljubi in njegove zapovedi spolnuje, mu prinaša veliko darov v čast in zahvalo, in za odpuščanje svojih grehov. Najprej daruje Gospodu svoje hvaležno, spokorno, od greha in krivice čisto srce, potem mu pa tudi prinese zunanje darove po meri svojega premoženja v zahvalo in v povišanje njegove časti, in sicer z veselimi očesom in z voljnim srcem. In Gospod Bog dopadljivo sprejema take darove in jih sedmero, to je obilno povrne.

Dà, naša hvaležnost naj nas posebno nagiba, kaj od premoženja, ki ga je nam Bog izročil, njemu v čast obrniti. Bogati in premožni ljudje! odgovorite mi: Kdo je vaše predalce z zlatom in srebrom napolnil? Kdo je dal vašemu polju rodovitnost? Kdo vaši kupčiji srečo in kdo vas je škode obvaroval? Kdo vaše prihodke pomnožil? Kdo? Morda ni dobrotljivi Bog svojega blagoslova nad vami razlil? Kdo vas s tako dragim oblači? Kdo s tako dobrim živi? Kdo vam zida tako imenitne hiše, vas varuje pred sovražnikom, ognjem in potresom? Ali ne previdnost božja? ali ne pride vse iz rok dobrotljivega Očeta v nebesih? Pa zakaj ste vse prejeli, ali morda zato, da bi nezmerno stiskali, ali pa nespametno trosili in zapravljali? O kaj še! temveč le zato ste prejeli, da bi s hvaležnostjo do Boga po njegovi zapovedi uživali, in eden del njemu v čast obrnili. In glejte, tukaj v njegovi hiši imate lepo priložnost svojo hvaležnost do Boga pokazati s tem, da prejete darove obrnete v polepšanje hiše božje; in le pomislite, da bodele Bogu le nekoliko tega nazaj dali, od katerega ste vse in obilno prejeli.

Vas pa, kristijani! ki ste iz srednjega stanú, in se s svojimi rokami živite, vprašam: Kdo je vam moč in ravne ude dodelil, da morete delati in spolnovati dolžnosti svojega stanú? Kdo vam ljubo zdravje ohrani? kdo vam delo nakloni? Ali ne dobrotljiva previdnost božja? Ali bi bilo preveč, ali bi se ne spodobilo, ko bi tudi vi za to neprecenjeno dobroto božjo, za ljubo zdravje, Bogu zahvalni dar prinesli? O da, prinesli ga bodele, kateri to dobroto božjo živo občutite

in ste hvaležnega srca. Hlapci, dekle, posli, delalci, samice, vi, ki ste ubogim prišteti, kdo vas z vsakdanjim kruhom previdi? Kdo drugi, kakor naš dobrotljivi Bog, kateri se Oče v nebesih imenuje in je. Oh! vam se sicer ne more nakladati, da bi vi za lepoto hiše božje skladali, ker svoje, s krvavimi žulji prislužene krajcarje sami za vsakdanje potrebe tako krvavo potrebujete, in težje eden sam krajcar utrpíte, kakor bogati sto srebrnikov. Pa glejte, tudi vi zamorete svojo hvaležnost pokazati in vendar morete s svojim dobrim, pobožnim srcem svoj majhni dar na Gospodov altar položiti. Spomnite se uboge vdove, ki je vinar v pušico vrgla, in njen dar je bil Bogu prijetniši, kakor darovi bogatih, ki jih niso iz čistega svetega namena dajali. In Jezus je sam rekel: *Resnično vam povem, da ta uboga vdova je več vanjo vrgla, kakor vsi, kateri so v pušico metali. Zakaj vsi so od tega vanjo vrgli, česar so obilno imeli, ta pa je iz svojega uboštva vse, kar je imela, ves svoj živěž vanjo vrgla.* (Mark. 12, 41.) Nobe-nega tedaj ni, kateri bi svoje hvaležnosti, svoje dobre volje po svojem premoženji skazati ne mogel; pa tudi nikogar ni, kateri bi bil zato ubožal, ker je cerkvi za povišanje božje časti darove prinašal. Naj bode vam tedaj priporočeno za lepoto cerkve skrbeti, in ji v ta namen darove prinašati, ker njo tirja veličastvo božje in hvaležnost do Boga. Cerkev pa tudi naše darove zasluži, da ji v potrebi s svojimi časnimi darovi k pomoči pristopimo zato, ker nam večne nebeške darove deli. In o tem v III. delu.

III. Farna cerkev je naša ljubezniva in skrbna mati, ker nas svojih otrok nikoli v nobeni potrebi ne zapusti, temveč nam vsem po svoji moči v vseh okoliščinah življenja ljubeznivo pomaga. Ona čuje nad nami, ko smo zdravi, nam stoji na strani v boleznih in na smrtni postelji, in bode nam še svojo materno ljubezen skazovala, ko bomo v črni zemlji trohneli. Dragi moji! povejte mi, katera mati ima še tolikšno skrb za svoje otroke, kakoršno ima cerkev za svoje, ker njena skrb in ljubezen obseže zdrave, bolne in mrtve otroke.

Dete komaj rojeno, že ga iz maternega naročja na svoje vzame, da ga po zakramentu sv. krsta prerodi v božjega otroka, ga med svojo izvoljeno čedo vzame, mu odprè vrata k vsem svojim duhovnim zalogam in v nebeško kraljestvo, in ga potem njegovi telesni materi kakor drago zastavo izroči, da ga zopet, kadar nekoliko odraste in se svoje pameti zavé, k sebi pokliče in mu začne sladki kruhek božje besede lomiti, in v zakramentu svete birme v veri potrdi, mu moč zoper notranje in vnanje skušnjave dodeli, in ga še dalje uči v resnicah sv. vere. In ali ni tukaj tisti kraj, kjer se vam že od mladega

nebeški kruh božje besede vsako nedeljo deli? Ali je že kdaj kaka nedelja ali zapovedani praznik v celem okroglem letu pretekel, da bi vas ne bila ta skrbna mati skupaj k poduku poklicala, da bi vam prave poti v nebesa ne kazala, da bi vam gorko na srce ne govorila, stanovitno po nji hoditi, naj si je tudi ozka in trnjeva? Tu pri materi najdete vse, česar v svoje zveličanje potrebujete. Ako potrebujete podučjenja v božjih rečeh, tukaj ga zaslišite; potrebujete sveta v dvomih, tukaj se vam podeli; potrebujete tolažbe v dušni tesnobi, tukaj se vam v srce vlije; potrebujete svarjenja, od hudobnih potov odstopiti, tudi tega se vam tukaj ne zmanjka; je kdo na duši slep, se mu tukaj njegove duhovne oči odpirajo; je kdo gluha za ljubezniv poduk, se mu božje resnice z vso glasnobo in ostrižjo povedó; je kdo trdovraten, se mu tu srce meči; ima kdo z grehi obloženo vest, ranjeno dušo, pa svoj revni stan spozna in ga srčno obžaluje, se mu tukaj težka butara hudobij odvzame, njegove dušne rane obvežejo, in se vlije v njegovo prežaljeno srce tolažba, mir in milost sv. Duha; je kdo duhovne hrane potreben in še hrepeni njegova lačna in žejna duša po nebeškem kruhu in pijači, kakor žejni jelen po mrzli vodi, je tukaj Gospodova miza vedno pogrnena. Ako nas očitne šibe božje, nadloge in stiske zadenejo, nas naša ljubezniva mati skupaj pokliče, naše molitve in prošnje s svojimi združi, ter jih k Očetu usmiljenja pošlje, da bi Bog šibo svoje jeze dobrotljivo odvezel od zdihujočega ljudstva.

Naša ljubezniva mati pa ne skrbi samo za svoje zdrave otroke, ona tudi bolnih nikoli ne zapusti, kakor hitro zvé, da je kdo njenih otrok nevarno bolan, naj si je še tako daleč. O pač res! ti ljuba presrčna mati, ne zapustiš svojega otroka tudi v najhujši bolezni, ti ga obiščeš, ako le za-nj zvéš, tudi v najbolj zaničljivem kraju, tudi v kakem kotu pod streho. In če kaka nevarna kužna bolezen vse druge odpodi od postelje tvojega bolnega otroka, se ti ljubeznivo k njemu približaš, mu svoje pomočke ponudiš in podeliš, akoravno s tem svoje služabnike v smrtno nevarnost postaviš. Povejte mi, kdaj je kaka ura po dnevi, kdaj katera v noči, kdaj v hudi zimi, v mrazu in zametih, da bi ti svojo pomoč po svojih služabnikih svojim bolnim otrokom ne podelila? Kakor hitro za bolnika v smrtni nevarnosti zvéš, precej pošlješ svojega služabnika in mu ostro zatrdiš, k vsakemu se hitro podati, če tudi v kužni bolezni leži, dà, tudi k nezvestemu, spridenemu otroku mu zapoveš iti, k otroku, kateri je tebe, svojo ljubo mater, v zdravih dnéh zaničeval in tvoje zapovedi z nogami teptal. Pa zakaj ga pošlješ? Da bi njegovo, s hudobijo okuženo

dušo ozdravil, jo od zastaranih pregreh očistil, jo večnega pogubljenja otel, ji v Jezusovem in tvojem imenu vrata v nebeško kraljestvo odprl. In vse to se zgodi, ako bolnik vredno sveto odvezo prejme. Ako smrtna nevarnost prihaja, mu ta ljubezniva mati hrano večnega življenja pošlje, ker mu med molitvami premagovalca smrti in hudiča, začetnika vsega življenja, prihodnjega Sodnika, včlovečenega Boga v zakramentu ljubezni skritega na sežgani jezik položi, rekoč: „Vzemi, brat, sestra! vzemi, moj ljubeznivi otrok, popotnico telesa našega Gospoda Jezusa Kristusa, on naj te varuje hudega sovražnika, ter naj te pelje v večno življenje!“ Potem ga še s svetim oljem mazili, in mu moč podeli, da ves v voljo božjo vdan srečno svoj tek konča, ali pa zopet ozdravi, ako je njegovo zdravje Bogu v čast in njegovi duši v zveličanje.

Materine skrbi še ni konec. Dasiravno je svojega bolnega otroka s svetimi zakramenti previdila, mu vendar še hoče tudi v zadnjih pojemah na strani stati, da pod njenim varstvom, med njenim prigo-varjanjem, med njenimi molitvami, med njenim priporočevanjem svojo dušo izdihne. Ona hoče svojemu otroku pri smrti biti, da ga v smrtnih težavah podpira, mu strah pred smrtjo zmanjšuje, z zaupanjem v milost božjo navdaja, da ga Materi božji, angeljem in svetnikom priporočuje in njegovo dušo nebeškemu Očetu v roke izroči. Mati hoče biti priča smrti svojega otroka, zato ker ga prisrčno ljubi.

Otrok je mrtev, mati pa še ne neha zanj skrbeti, njena ljubezen tudi na oni kraj groba seže v večnost. Torej z mrtvaškim zvonom svojim živim otrokom naznani, da se je eden izmed njenih otrok v večnost preselil, ter jih opominja, da naj srčne molitve za svojim bratom v večnost pošiljajo. Ona pa tudi sama zanj Boga prosi, ker ga med molitvami in lepimi šegami črni zemlji izroči do prihodnjega vstajenja. Mrlič iz hiše, in ljudem iz spomina, ne pa naši ljubeznivi materi! Ona vedno moli, prosi, in tudi daritev svete maše za svoje mrtve otroke opravlja, ko so ljudje že zdavno nanje pozabili. Vsako nedeljo, ko za žive farmane najsvetejšo daritev opravlja, se tudi mrtvih spomni. Tudi nas se bode spomnila, ter nam večni mir in pokoj voščila, in nam hladú, luči in mirú prosila. Ko nas bodo že vsi drugi, dà, še celó naši bližnji sorodniki pozabili, dasiravno jim bode-mo vse svoje premoženje zapustili, nas naša mati, farna cerkev, ne bode nikoli pozabila, ker njena materina ljubezen vse, žive in mrtve obseže, ona ima vse svoje otroke v svojih knjigah zapisane.

Ali poznate sedaj, ljubi kristijani! svojo skrbno mater, ali čutite do sebe njeno ljubezen, ali spoznate duhovne dobrote, ki vam jih

vedno deli? Ali se bode vam tedaj težko zdelo, svoji materi časnih darov prinašati, ko vam ona večne deli? Ali ji bodete pičlo darovali, ko vam ona z obilno in potlačeno mero daje? Ali jo smete preslišati, ko vas v svoji potrebi pomoči prosi, ker ona nikoli vašega glasú ne presliši? Oh, kateri sin in katera hči bi bila tako trdega, neobčutljivega srea, da bi glasú svoje matere ne slišala, in ji v potrebi pomoč odrekla, katero s svojo skrbjó za časno in večno srečo svojih otrok tolikanj zasluži? Materina ljubezen se v dejanju kaže, ker vam vedno svoje nebeške zaloge ponuja in deli; torej se mora tudi vaša ljubezen v dejanji razodeti, da ji s časnimi darovi k pomoči prihitite.

Pa kaj je meni tolikanj treba vas, svoje rojake, za čast božjo buditi, saj mi je znano, da ste svojo gorečnost za čast božjo že o drugih priložnostih razodeli. Z našimi darovi se krščanske cerkve v jutrovi deželi popravljajo, v Ameriki in Afriki se med divjaki nove zidajo, koliko bolj se bode v lastni deželi do lastne cerkve pokazala srčna ljubezen in odprta roka, da bodedo nadaljevali delo, katero so naši pobožni predniki tako hvalno pričeli? O naj se le povrne v nas dobri duh naših nekdanjih starišev, naj se oživi v nas njih vera, naj se obudi v nas njih pobožnost, naj se vkreše v nas njih hvaležnost, naj kraljuje v nas njih radodelna volja in njih ljubezen, naj se vname v nas njih gorečnost za čast božjo; gotovo bodedo tudi mi svojim naslednikom v cerkvi znamenje postavili, znamenje svoje vere, znamenje svoje pobožnosti, znamenje svoje hvaležnosti, znamenje svoje ljubezni, znamenje svoje radodarnosti, svoje vnéme za povišanje časti božje in naših svetih priprošnjikov. Amen. † Jurij Volc (1841).

2. Farna cerkev : veselja kraj.

Stopil bom pred božji altar, pred
Boga, ki razveseljuje mojo mladost.

Ps. 42, 4.

A. 1. Sin božji, v človeški podobi je bil toliko lep . . . njegova beseda toliko mila, da le kar vse tišči za njim . . .

2. Tako mično zgodbo nam pravi danes sv. evangelij za „žegnansko“ nedeljo: (Luk. 19, 1—10.) Čahej hití . . . vspleza na smokvico . . . sprejme Jezusa; in njegova hiša postane dom nebeškega veselja . . .

3. Tako je Jezus prišel v to cerkev . . . in še prihaja vsak dan pri sv. maši, in nas vse razveseljuje . . . Zato mašnik pri službi božji molijo: *Stopil bom pred božji altar, pred Boga, ki razveseljuje mojo mladost.* Da bote radi prihajali k službi božji, vam danes naznanim: farna cerkev je veselja kraj.

B. 1. Sv. apostol Janez nam v današnjem berilu prelepo opisuje veselo mesto, novi Jeruzalem, kar pomeni farno cerkev — ter pravi: *Bog bo obrisal vsako solzo iz njihovih oči, in smrti ne bo več, ne žalovanja.* (Raz. 21, 2—5.)

a) Človeško srce išče veselja . . . nekateri ga iščejo na lovu . . . na njivah . . . v pregrešnih hišah . . . Pa to je prazna pena . . . bodeči trn, ki sicer zeleni, cvete, pa ga stisniti ne smeš . . . Pravo veselje za krščansko srce ti daje:

b) farna cerkev. Hiša Oahejeva vesela . . . tako farna cerkev: tukaj stanuje Jezus . . . Rešnje Telo . . . tukaj govori Jezus: pridiga, krščanski nauk . . . tukaj Jezus daje obed: sv. obhajilo . . . tukaj nam dojde zveličanje: v zakramentu sv. pokore . . . Res! hiša veselja je farna cerkev; privilegajo se ji besede božjega Duha: *Kako ljubljene so mi tvoji šotori, o Gospod!* (Ps. 83, 2.)

c) To pa mi sami spoznamo, in čutimo . . . Celo prenovljeni in omladeni smo v farni cerkvi . . . kakor smo bili v otročjih letih . . . veseli . . . vso nevoljo pozabimo . . . V nadlogah nas srce vleče v cerkev . . . Nedelje že komaj pričakujemo . . . ko pa se začne služba božja nevedoma občutimo resnico božjih besed: *Stopil bom pred božji altar, pred Boga, ki razveseljuje mojo mladost.* In še-le bolniki doma . . . za nje edino veselje je farna cerkev . . . samo enkrat še v cerkev! . . . k sv. maši . . . pred božji altar! . . . to jih veseli.

2. Škof Slomšek pravijo: „Skrb in veselje za cerkev je znamenje zveličanja! In res! vsi zveličani svetniki so skrbeli za cerkve . . . imeli veselje do cerkve . . . farna cerkev jim je vsem bila kraj pravega veselja.

Pomislimo le samo godovnico pretečenega četrtka, ki je po Slovenskem zelo znana: Sv. Terezija namreč. Njej je bila cerkev kraj pravega veselja:

α) K a k o r o t r o k 12 let je zgubila svojo mater, velika zguba, grozna žalost! . . . Teče v cerkev k Mariji Devici, jo prosi, naj ji bo mati . . . bila je vesela . . . Otroci! iščite svojega veselja v cerkvi . . .

β) K a k o r ž e n s k a je sv. Terezija blizu cerkve stanovala . . . za korom . . . bolna, žalostna obiskuje presv. altarski zakrament . . .

Ti, krščanska mladina! išči si v cerkvi svojega veselja . . . vas ne bo glava bolela, ne srce peklo . . . Stopite radi pred božji altar, k Bogu, k Jezusu, k Mariji . . . ona pa vam bo razveseljevala vašo mladost!

γ) U m i r a j o č a sv. Terezija je iz cerkve dobivala veselje, tolažbo; rekla namreč je: „To me veseli, da sem katoličanka, ali ud sv. katoliške cerkve.“ Res pač, pravo veselje! ker drugače bi ne mogli večnega zveličanja doseči. Veselo trpi smrtne bolečine . . . veselo poje ob smrtnem boju . . . in njena duša vsa čista in nedolžna se kakor beli golobček vzdigne v nebeško veselje.

C. Ljubi moji! vi ste radi veseli . . . mladi in stari iščemo veselja . . . *Veselite se v Gospodu vselej: zopet rečem, veselite se.* (Filip. 4, 4.) Veselja iščite v farni cerkvi . . . Zdaj bo ljubi Jezus stopil med nas. Veselo ga pozdravimo, lepo sprejmimo, kakor Cahej . . . naj bi tudi nas nekdaj sprejel v svojo hišo večnega veselja! Amen.

Simon Gaberc.

Triindvajseta nedelja po binkoštih.

I. Spominjaj se smrti!

Gospod, moja hči je zdaj umrla. Mat. 9, 18.

Paganski knez Sizara bil je v neki bitki od izraelskega ljudstva premagan. Da si je rešil življenje, je pobegnil. Dolgo je bežal in bil že hudo truden in upehan. Ves moker od potú in krvav od boja pride do šotora judovske ženske Jahela. Ta ga prijazno sprejme, pokrepča in skrije pod svoj plašč, da bi si mirno odpočil. Begun zaspí mirno pod to odejo, ker se mu zdi kraj varen, kakor bi bil obdan s trdnim zidom. Ko pa začne vživati najslajši spanec, se mu približa Jahela in mu s tako silo zabije v sence lesen klin, da mu prevrta glavo, in da Sizara mrtev obleži na mestu, kjer je mislil, da je v najboljšem zavetju.

Dragi kristijanje! Ta nesrečni vojvoda ste vi, zvita Jahela pa vaša sovražnica — smrt. Ali gotovo še niste nikdar tega pomislili. Koliko vas je danes tukaj zbranih iz take hiše, iz katere so spremili pred nekaterimi meseci, ali tedni, ali celó dnevi mrliča na pokopališče! In ta mrlič je bil morda tvoj skrbni oče ali dobra mati. Sin, ali še več, kako si tačas jokal, kako delal obljube, da ne boš nikdar pozabil zadnjih očetovih ali maternih besed? In ti, hči, ali ti je še vse v spominu, koliko solz si stočila pri pogrebu in še potem, ko so bili že vsi pogrebeči odšli, in kako si trdno obetala, da ne boš nikoli nič tacega storila, kar bi delalo materi v večnosti žalost? In

kako je bilo čez nekaj dni, čez nekaj tednov, čez leto in dan? Vse tisto vama je zginilo izpred oči in iz srca; solze so se hitro posušile in spet sta vesela, kakor bi vama ne bili umrli stariši. Tolikokrat sta že žalovala zaradi njihove zgube, ali sta pa že katerikrat pomislila, da pojmeta tudi vidva za njimi in morda kmalu? Vajino življenje kaže, da ne. Saj, ko bi bila kedaj resno na smrt pomislila, bi drugače živel. Ko bi bila pomislila, da smrt nikomur ne prizanaša, kako bi bila mogla na vesti nositi velike grehe, ki bi vaju pahnili za večno v pogubljenje, ako bi vaju bila obiskala „Jahela“ — smrt. Čujta, da ne pride skrivaj in da vaju ne pogubi, kakor je pogubila Sizara! Pa to ne velja le vama, ki sta zgubila stariše, ampak tudi vsem drugim! Vsi bodite pazni, da vas smrt ne prehiti, mislite na-njo, kedar in kolikorkrat morete. Saj to ni težko — smrti vas spominja vse, kar je okrog vas; drugič je pa misel na smrt jako koristna: varuje nas greha in otimlje večne smrti, — kar vam hočem z božjo pomočjo ob kratkem pokazati, ker nas današnji evangelij tako živo spominja na smrt.

Neki kralj v Indiji — tako sem nekje bral — imel je sina, o katerem so vedeževalci prorokovali, da se bo pokristijanil. Paganski oče zapre ga že v mladih letih v neko palačo, da bi ga tako ohranil svoji veri. Iz tega namena prepove tudi vsem služabnikom, da ne smejo kraljiču nikdar ničesar o krščanstvu govoriti, posebno ne spominjati ga smrti in vstajenja. Bog pa je navdal zaprtega kraljiča s toliko žalostjo, da je bil oče primoran ga zdaj pa zdaj izpustiti iz zapora na prosto radi zdravja. Ko prvič stopi kraljič pred vrata, ugleda, česar še ni poprej nikoli videl, — bolnega berača. Začuden vpraša, kakov človek je to in če se lahko vsem pripeti kaj takega. Njegov učitelj odgovori, da vsem in da morajo vsi umreti. Kraljič se prestraši in je še žalostnejši. Drugič sreča kraljič slabotnega starčka, ki že prav težko ob palici hodi. Spet vpraša, kedo je to? Za odgovor dobi: starček, ki stoji že z eno nogo v grobu in ga bodo kmalu črvi snedli. Kako? — začudi se kraljič — ali človeka, ki se postara, črvi snedó? In ko mu učitelj pritrdi, pravi: tedaj bodo tudi mene snedli, kedar bom star — in od tega časa mu ostane vedno smrt pred očmi. Kolikorkrat je šel na prosto, vselej je kaj našel, kar ga je smrti spomnilo. Zato ni imel nesrečnej mirú, dokler ni našel kristijana, ki ga je podučil v sv. veri, o smrti, vstajenji in večnem življenji — ter ga krstil.

Kakor se je godilo temu kraljiču, tako se godi tudi nam. Kamorkoli stopimo, kamor se ozremo ali zamislimo: povsod vidimo reči, ki nas spominjajo smrti, ako hočemo le nekoliko svoje oči odpreti. — Ničesar ne vidi človek na dan tolikrat, kakor smrt — pravi neki

sv. učitelj. Vsak mrlič, ki ga pokropimo ali spremimo k mrtvim sprednikom, vsak grob in grobni spominek na pokopališči nam kliče: človeku je odloženo, da mora umreti. Pa ne le pokopališče, ampak tudi cvetlice na polji in druge rastline, ki lepo cvetó, pa kmalu zvenejo in se posušé, govore: smrt pride, kadar se je ne nadejaš, pride kakor tat po noči. Kolikorkrat slišite, da ura bije, vselej vam kliče v spomin: kakor ta ura, tako bo minilo tudi tvoje življenje. In tudi to še ni vse, kar ti pravi, da boš umrl. Le poglej te stare cerkvene stole, to prižnico, altar, vse, kar je v cerkvi. Tisti, ki so to delali, so se že zdavnej spremenili v prah. Ljudje, ki so pred nami hodili v to božjo hišico molit, so pomrli — in tako boste tudi vi. Zvonovi v zvoniku, ki so vaše sprednike spremili v hladni grob, vam kličejo: tudi vi pojdete za njimi — spominjajte se, da mora vsakdo umreti!

Kakor se mi zdi, nekaterim ni ljubo, da jih spominjam smrti. Ti bi šli raje domov, kakor da bi še dalje o smrti poslušali. Ali tistim povem, da še predno bodo prišli v svoje stanovanje, če prav so blizu cerkve doma, bodo videli nekaj, kar jih resno opominja: umrli boste. Kaj bi to bilo, naj vam pové ta-le dogodbica.

Bogat gospodar si je sezidal veliko, lepo hišo. V njej je bilo vse tako prilično napravljeno, da bi človek ničesar ne pogrešal. Pride pa moder sosed novo poslopje pogledat in pravi gospodarju: „Veliko napako vidim v tej hiši, ki se ne dá popraviti. Zidarji so pustili odprto votlino, ki je zate nevarna.“ Gospodar se začudi in vpraša, kje je ta odprtina? Sosed pa mu pokaže večna vrata in pravi: To je tista odprtina. Skozi ta vrata te bodo kmalu k pogrebu nesli in potlej boš do sodnjega dne sam prebival.“

Ta sosed, dragi, opomnil je prav po krščansko onega gospodarja, da bo moral umreti in vse časno zapustiti. Kedar prideš ti domov in stopiš na večni prag, pomisli tudi ti, da stojiš mej tistimi vrati, skozi katera te preje ali pozneje ponesó mrtvega na pokopališče. In ko prideš v hišo, ti spet vse glasno kliče: umrl boš. Kar imaš lesenega v sobi: stoli, klopi, miza, omare, vrata, vse to je bilo pred malo časa še zeleno drevo, zdaj pa so mrtve, suhe in morda že črvice deske. To te spominja, da se boš tudi ti, če tudi še čvrst in krepak, posušil in da se bodo tudi tebe lotili črvi. Pa saj mi ni treba hoditi s taboj v sobo, da te spominjam smrti. Saj nosiš, lahko tako rečem, s saboj smrt. Iz česa so tvoji črevlji? Iz kože mrtvih živali. In druga obleka? Iz dlake ali volne mrtvih ovac. In ako sedeš zvečer k večerji, gotovo še nisi nikdar pomislil, kaj boš jedel in pil. Tačas ti prinesó na mizo svečo, mrtvaško luč, — ker loj je od mrtve živali in pred te postavijo jedi, ki so bile vse žive, zdaj pa so mrtve.

In če izpiješ potem kozarec vode, kaj si izpil? Če bi pogledal v kozarec s povekšalnim steklom, našel bi ondi tisoče in tisoče živih in mrtvih živalic. In prav tako je z jedmi. Naš vsakdanji kruh, zelnjava, ribe, meso, vse domače in divje živali, ki nam služijo v hrano, morajo poskusiti po svoje smrt in potem nam s svojo smrtjo hranijo življenje. Zato je prav govoril pobožni Job: *Predno jém, moram za-ječati, vzdihniti.* Moral je ječati in vzdihovati, ker so ga jedi spominjale smrti. Kadar je človek pri pojedini, ima tedaj okrog zgolj reči, ki mu kličejo glasno: „Vživaj, ali ne pozabi, da bodeš moral umreti.“ In še več. Če človek pleše, kaj ménite, kdo mu gode? Smrt, ker strune na goslih in citrah so iz drobovja mrtvih živali sesukane. Tako da nam vse, kar vidimo in slišimo, kar jémo in pijemo, in vse, kar nas obdaja, kliče: Človek, spominjaj se, da moraš umreti.

Pa nekaj bi bil kmalu pozabil. Kaj je naše telo drugega, kakor živa smrt? *Reven človek*, lahko vsakdo izmed nas reče z apostolom, *kdo me bode oprostil telesa smrti?* Pred daljnim časom je bila na Laškem v Florenci krasna ženska podoba. Izrezana je bila iz belega kamna tako umetno, da bi kmalu človek mislil, da je podoba živa. Kdor je pa pogledal to podobo od zadaj, mislil je, da vidi smrt pred seboj. Ali nismo vsi taki, kakor ta podoba? Ali ne nosimo v sebi vsi življenje in smrt? Ubog človek, kdo me oprosti telesa smrtnega? Včeraj si bil še zdrav in čvrst, danes pa se je podoba obrnila in kaže bolno ali celó mrtvo truplo, kakoršno je bilo dekletce v današnjem evangeliju. Kal smrti nosiš v sebi, pognal bode — kdaj, nihče ne vé — srce ti bode nehalo bítí, telo postalo bode blede in mrzlo, in črvi se ti bodo začeli bližati. Bog je vse tako uravnal, da nam naša natura in vse zraven nas v enomer kliče: Spomni se, da bodeš umrl; spomni se, da bodeš umrl! Tedaj ni težko misliti na smrt. Kdor pa ne misli, je sam kriv, ker zapira oči in zatiska ušesa, da bi ne videl in ne slišal tega, kar je Bog naredil. Tak pa škodi sam sebi, ker misel na smrt je jako koristna.

II. *Kdor hoče krokarja iz gnezda prepoditi, da več ne zahaja vanj*, pravi sv. Albert, *ni zdatnejšega pripomočka, kakor da se s pepelom gnezdo potrese.* Če je to res ali ne, še nisem poskušal, gotovo in resnično pa je, da se hujši krokarji — grehi in hudobije najložje dajo pregnati iz njihovega gnezda, t. j. iz človeškega srea s pogosto mislijo na smrt. *Nič človeka tako ne varuje greha*, trdi sv. Avguštin, *kakor pogostno premišljevanje o smrti.* *Pri vseh svojih delih*, pravi sv. Duh, *misli na poslednje reči in vekomaj ne bodeš grešil.* In kako resnično je to! Pri človeku, ki večkrat misli na smrt, morajo zginiti

vsi glavni grehi. Naj vam pokažem to le o prvem. Ta je vir vseh drugih in če misel na smrt njega prežene iz gnezda človeškega srca, morajo iti za njim tudi njegovi tovariši — drugi glavni grehi.

Večina izmed vas ste že videli ptiča pava. Kadar ta ptič gleda svoj krasni rep, poloti se ga prevzetnost in misli, Bog vé, kaj je. Ko pa povesi oči k tlom in opazi svoje grde črne noge, se sramuje samega sebe in začne otožno vpiti. Kakor pavu, tako se godi tudi napuhnenemu človeku. Dokler ima pred očmi svojo učenost in spretnost, svojo veljavo in bogastvo, dokler gleda svojo telesno lepoto in obleko v ogledalu, dokler misli na svoja dobra dela, na molitev, miloščino, ki jo deli, mu raste ponos in prevzetnost, da samega sebe več ne pozna in govori s farizejem: „Nisem tak, kakor drugi ljudje.“ Ako pa se ozrè nižje, da tako rečem, pod noge svoje umrljivosti, če pomisli besede Izaijeve: *Molji bodo tvoja blazina in tvoja odeja črvi*, t. j. ako pomisli, da bode prej ali slej umrl, da bodo njegovo telo črvi razjedli, ako misli na minljivost, smrt, grob in trobnobo; zapusti ga napuh in prevzetnost in ponižno toži s cesarjem Severom: „Rakev, ti bodeš zaprla v-sé tistega, kateremu je bil svet premajhen, ti bodeš dala telo, ki je sedaj olepšano z žametom in svilo, zlatom in srebrom, lačnim črvom v jed.“

Naj verjemó prevzetni, da, ko bi večkrat pomislili na smrt, kateri ne bodo odšli, ko bi mesto ogledala, v katerem občudujejo svojo minljivo lepoto, vzeli pred se mrtvaško glavo, kakor sv. Frančiška Romana, znebili bi se v kratkem napuha in vseh glavnih in družih grehov in oblekli se v lepo ponižnost in druge čednosti. V Milanu na Laškem, pripovedujejo stare bukve, srečalo je na cesti po noči nekaj mladih ponočnjakov lepo oblečeno žensko, ki pa je imela zakrit obraz. Ker jim ni šlo v glavo, kako da tako bogata ženska sama po noči zunaj okrog hodi, šli so k njej in jo vprašali, kedo je in kam gre. Ona pa jim ni ničesar odgovorila. Vprašajo v drugič in hočejo skoraj že po sili zvedeti, kaj da zunaj dela — ali ženska se ne oglasi. Zdaj stopi eden k njej, potegne ji ruto, s katero je imela zakrit obraz, in mesto lepega lica — pokaže se grda mrtvaška glava. Tega se vsi tako vstrašijo, da iz strahu pred smrtjo na vse zgodaj hité k spovednici, kjer se obtožijo svojih grehov in od tistega časa živé lepo krščansko.

Ko bi danes, ko je na svetu toliko prevzetnosti, nečimernosti, sebičnosti itd. se prikazala kakemu brezbožnemu posvetnjaku na cesti taka mrtvaška glava, ali bi se ne spremenil tudi ta, če bi imel še tako trdo srce? Kaj ne, da? In poglej, dragi kristijan! Ti vidiš tolikrat mrtvaške glave, pa se ne zmeniš zanje. Tolikrat te je že srečala na cesti, na polji ali v gozdu mrtvaška glava, in ti si še vedno tisti,

kakor si bil. Pa kaj tako gledaš? Mar ne verjameš? Če te sreča lep mladenič, lepa deklica, bogat gospodar, mogočen gospod ali gospa, bodi mi uverjen, da te sreča živa mrtvaška glava. Zakrita je sicer, ali če odgrneš kožasto ruto in odstraniš meso, ali če počakaš, da ti ga črvi odstranijo, pokazala se ti bo popolna mrtvaška glava. In ti kristijan, ki si še mlad, nosiš sam na svojem vratu tako glavo. Spomni se je, kedar te zapeljuje prevzetnost in napuh, ki sta vzrok vseh grehov, in bodi mi prepričan, da ne boš storil greha. Le ozri se na svetnike. Imajo li ti zastonj naslikane pred seboj mrtvaške glave? Njihovo plačilo v nebesih priča, da ne. Misel na smrt jih je varovala greha. Sedanji čas pa se žalibože spolnjuje, kar pravi psalmist: (72, 4. 6.) *Ljudje ne mislijo na smrt, zato jih vlada napuh, pokriva krivica in brezbožnost.* O ko bi vendar spoznali, koliko moč ima misel na smrt! Ona ugonablja — pravi sv. Avguštin — napuh, pokončuje nevoščljivost, ozdravlja hudobijo in odstranjuje nečimernost. Kedor misli na smrt, premaguje poleg napuha pa tudi jezo; kedor misli večkrat na smrt, ta ne zahaja v družbe, kjer se dela greh; kedor večkrat misli na smrt, ne zahaja med strastne igralce, kjer se godé velike goljufije; kedor misli na smrt, ne daje pohujšanja, ne opravlja svojega bližnjega in ga ne obrekuje. Kedor misli na smrt, ta ima v mislih tudi Boga; kedor pa ima pred očmi zmeraj Boga, se ogiblje vsakega greha in živi bogaboječe. Kedor pa tako živi, njemu se ni treba bati smrti, kedar bo nastavila svojo koso na njegov vrat, ker on je pravičen, pravični pa pojdejo v večno življenje. — Seveda ne pomaga že vsaka površna misel, da boš umrl, v nebesa. Da boš imel od tega korist, misli na to pogosto in resno. Pomisli dobro, kaj je smrt. Pomisli, da je smrt hud boj, v katerem se loči duša od telesa. Pomisli, da se na smrtno uro hudobni duhovi vse prizadenejo, da bi človeški duši vzeli pogum, jo pripravili v obup in jo tako za-se pridobili. Pomisli, da tisto uro te bo vse zapustilo: tvoji stariši, sorodniki, prijatelji, znanci — da ti tačas ne bo mogel nihče pomagati, da se boš moral sam preseliti v večnost. Pomisli pa tudi, kaj bo s teboj po smrti. Tvoje truplo ponesli bodo iz tvoje olepšane hiše v temni grob, kjer ga bo pokrila črna prst. Ležal boš globoko pod zemljo. Svitloba ne bo segla do tebe in ko bi prišel iz tvojih prs še kak zdihljaj, ne bo ga slišal nihče. Tam bodo črvi tvoji tovariši in molji se bodo pasli s tvojim mesom — in naposled se boš spremenil ves v prah. Tvoja duša pa pojde po smrti tja pred božji stol, da bo dala račun od vsega tvojega govorjenja in dejanja, od vseh misli in želj; potem pa pojde ali v večno veselje ali v večno žalost.

Morda bo večna žalost tvoje plačilo, morda ti bo pri sodbi zaklical pravični sodnik: Poberi se, prekleti, v večni ogenj! — Kedor tako premišluje smrt, ta bo gotovo odšel večni smrti.

Bog je našo naturo in vse stvarstvo tako uravnal, da povsod vidimo znamenja smrti, da bi nikdar ne pozabili, da bomo umrli. Misel na smrt je pa tudi, kakor smo videli, zdaten pripomoček proti napuhu in grehu sploh. Poslužuj se tedaj, dragi kristijan, rad in z veseljem tega pripomočka, da se boš varoval greha, ki zavdaja duši smrt. Res je težavno in bridko se spominjati smrti, ali koliko zdravil je grenkih za usta, pa so vendar koristna za telo. Tako je tudi misel na smrt sicer grenka, pa najboljšo zdravilo za bolno dušo, kateri so zadali veliki grehi nevarne rane. Ako tedaj hočeš imeti zdravo dušo, neomadeževano z grehi, in se ogniti večni smrti, ne pozabi nikdar časne, telesne smrti. Kolikorkrat moreš in kjer moreš, posebno pa v skušnjavah si zakliči: spomni se, da boš umrl. *Pri vseh svojih delih misli na poslednje reči in vekomaj ne boš grešil!* Amen.

† Fr. Adamič.

2. Koga Jezus rad ima?

Peter je odprl svoja usta, in rekel:
V resnici spoznam, da Bog ni ljubitelj
osebe. Ap. dj. 10, 34.

A. 1. Judje so bili v Babilonski sužnosti . . . polajšano jim je bilo življenje, ker jih je kralj Nabuhodonozor rad imel . . . Najlepše mladeniče judovske je jemal za služabnike . . . k svoji mizi . . . „Ko je kralj z njimi govoril, se niso med vsemi našli taki, kakor Danijel, Ananija, Mizael in Azarija; in so ostali pri kralju v službi. (Dan. 1, 19.)

2. Naš nebeški kralj — Bog pa ne gleda na lepoto tvojega lica, ne na krasoto tvoje obleke, ne na rast tvojega telesa, ne na cvenk tvojega žepa; ne gleda na stan, spol, starost: Kdorkoli je potrtega, ponižnega srca, takega slehrnega Bog rad ima, ker sv. apostol Peter pravi: *V resnici spoznam, da Bog ni ljubitelj osebe.* (Ap. dj. 10, 34.)

3. Današnji sv. evangelij nam jasno kaže, da ljubi Bog res ne gleda na osebo. (Mat. 9, 18—26.) Srečni bi bili tudi mi, če nas mili Jezus ljubi . . . Zato bi vam danes želel pokazati: Koga Jezus rad ima? in odgovorim: 1. zdrave; 2. bolne; 3. mrtve.

B. Sv. Jeronim, slovenski mladenič, je bil lepega lica. Da bi ložej pobožno živel, prosi Boga, naj mu lepoto lica spremeni, in dobil je grdo lice medveda. Sv. Magdalena je bila zalega lica še celó v poznejših letih. Da bi je zapeljivost toliko ne mikala, si z rokami razpraska zali obraz, vedoča, da Bog ni ljubitelj lepe osebe, temveč:

1. rad ima zdrave. — Jair je bil farizej . . . nasprotnik Jezusa . . . še celo grešnik . . . pa bil je potrtega srca . . . iskal pomoči . . . Jezus ga rad ima: posluša njegovo prošnjo . . . gre poleg njega . . . Ako bi bil Jezus na osebo gledal, bi ga bil morda zapodil . . . Iz tega v resnici spoznamo, da Bog ni ljubitelj osebe . . .

Tudi nas ljubi Jezus rad ima, ki smo zdravi sem prišli . . . milo posluša naše molitve . . . Nam daje zdravja . . . hrane . . . milosti . . .

2. Bog rad ima: bolne. Le pomislimo krvavečo evangeljsko ženo . . . Dvanajst let že trpi . . . vsa bleda, vela, sključena je . . . pa Jezus se je usmili . . . izmed cele množice jo najrajše ima — ter ozdravi! ker je bila ponižna . . . pobožna . . . verna . . . *V resnici spoznam, da Bog ni ljubitelj osebe.*

Jezus bolnike rad ima, jih kliče: *Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas okrepčam* (Mat. 11, 28.), jih tolaži . . . ozdravi . . . spreobrača: Posvetna vdova Blesila po tridesetdnevni bolezní postane pobožna . . . ponižna . . . moli . . . kleči pri Jezusu. Jezus bolne rad ima . . . potolažite se . . . ne mrmrajmo . . . ljubimo Boga tudi še v bolezní!

3. Bog pa tudi še mrtve rad ima. Deklica evangeljska je bila mrtva . . . Jezus se od daleč potrudí k njej . . . jo prime prijazno za mrtvo roko in jo oživi . . . Glejte! Bog še mrliče rad ima. Ako bi ti bil kralj, ali bi šel eno uro daleč k mrtvemú otroku . . . menda ne . . . Jezus pa je šel . . . on mrtve rad ima . . . Skoro bo god vernih duš . . . in takrat bomo videli, kako ljubi Jezus naše pokojnike rad ima . . . črez nje razliva svojo sv. rešnjo Kri . . . reši iz trpljenja vic . . . peljá v nebеса . . . in to so tvoj oča . . . vaša ljuba mati . . . tvoji otroci . . . žena . . . Jezus jih vse rad ima.

Nekdaj bo nas pa Jezus vse iz groba oživil, govoreč: deklíca vstani . . . mladenič zbudi se . . . starček oživi se . . .

Mrtvi vstaníte in pojdíte na sodbo.

C. Bog ne gleda na osebo . . . Jezus nas vse rad ima . . . zdrave, bolne in še mrtve . . . zato moramo tudi mi vsi Jezusa

radi imeti . . . oj srečna žena, ki Jezusa rada imaš . . . srečen si mladenič, ki Bogu lepo služiš . . . srečna si deklica, ki le Jezusa ljubiš . . . on nas bo zbudil za večno veselje! Amen.

Simon Gaberc.

Pogled na slovstvo.

A

1. **Marija sedem žalosti.** Molitvena knjiga za Marijine častilce z molitvami pri očitni službi božji in na sv. stopnicah. Sestavil Jan. Ev. Mauring, Mokronoški kapelan. V Ljubljani. Založil in prodaja Jan. Bonač. 1891. Cena: vezana v platno glđ. — 90, vez. v usnje z marm. obr. glđ. 1.—, vez. v usnje z zl. obr. glđ. 1'10, vez. v usnje z zl. obr. in pozlačena glđ. 1'20, vez. v črni šagren z rufdečo obr. glđ. 1'20, vez. v rujavi šagren z zl. obr. glđ. 1'30. — Kakor naslov pové, je glavni del te molitvene knjige posvečen žalostni Materi božji, ter obsega kratek poduk o bratovščini sedem žalosti in njenih dušnih dobrotah sploh, posebej pa še nekaj podatkov o tej Marijini bratovščini na Žalostni Gori pri Mokronogu; dalje raznovrstne pobožnosti do žalostne Matere božje z odpustki in brez odpustkov, v podobi križevega pota, za vsak dan v tednu, za vsak dan v mesecu, za bolnike itd. Tudi sv. Jožefa se spominja. — Da bi pa bila knjiga splošno rabna, so pridejane še druge molitve in pobožnosti: zjutranje, večerne, pri sveti maši, za spoved in sveto obhajilo, križev pot itd. To je seveda popolnem prav, ker priprosti Slovenci niso tako denarni, da bi si navadno za razne pobožnosti nakupovali tudi raznih knjig. — Kadar se bode knjiga drugič natiskovala, bi priporočili nekoliko drugačno sestavo zaradi lažjega pregleda in večje rabljivosti. Tako n. pr. naj bi se v I. delu res privzelo samo to, kar se po napisu ozira na žalostno Mater božjo (Marijino veselje zaradi kontrasta seveda tudi); vse drugo pa v II. del. Zdaj n. pr. je ena maša v I. delu, druga pa v II. delu in vsebina ne dá spoznati, zakaj je ena tû in druga tam. (V kazalu je pri eni tudi rečeno »prva«, pri drugi pa nič.) Tudi naj bi se nauki bolj skupno povzeli in z drugačnimi črkami natisnili, da že čitatelj naprej vé, kaj je nauk, kaj molitev. Sicer se pa pridružimo želji, ki je izrečena v škofijskem potrjenju: »da bi se ta poudeljiva knjiga med verniki razširila in obilno dušnega sadû rodila!«

2. **Duhovna razmatranja.** Napisao dr. Martin Stiglic, kr. vseučilišni profesor itd. U Zagrebu. Knjigotiskara J. Kralja. 1890. V. 8°. Str. 436. Cena vez. 1 fr. (poština 10 kr.). — Ta lepo, jedrnato, razumno in gorko pisana knjiga ima dvainšestdeset premišljevanj o pglavitnih resnicah naše sv. vere, kakor jih ima sveti Ignacij Lojolski v svoji zlati knjigi »Exercitia spiritualia«. Veleučeni gospod pisatelj jih je govoril o »š m a r n i c a h« l. 1870. in 1871. v Senju; poslušalcem so bila tako všeč, da so ga mnogi prosili, naj jih izdâ v knjigi. In prav je storil, da jih je dal natisniti, ker taka hrana za um in srce ob enem pač zasluži, da se podaje širšim krogom. Dr. Stiglic ima jako prijetno in lahko pisavo; torej je tudi Slovencu čisto umljiva ta knjiga. Osobito duhovnikom jo gorko priporočamo, bodisi za duhovno branje, za duhovne vaje, za cerkvene govore in to še tem bolj, ker je prvim triinšestdesetimi premišljevanjem vselej pri-dejan še primeren izgled.

3. Pedagogika ili uzgojeslovje. Napisao dr. Martin Štiglić, javni redoviti profesor pedagogike na kr. vseučilištu Franje Josipa I. U Zagrebu. Tiskara Scholz i Kralj. 1889. Str. 234. V. 8°. Cena 90 kr. (poština 10 kr.), pri gosp. pisatelju se dobi za 40 kr. (s poštino vred 50 kr.). — Jako nas veseli, da se je Zupančičevi »Pedagogiki«, ki je izšla kot priloga našemu listu, in Jegličevemu »Uzgojeslovju« pridružila še tretja sestra — to vrlo Štigličovo delo. Veseli nas tem bolj, ker le po tej poti je mogoče polagoma odpravljati grde zmote in čisto napačna brezverska načela, ki se kar kupoma motajo po raznovrstnih pedagoških knjigah in zastrupljajo učiteljski svet. Dobro delo stori vsakdo, kdor katero teh treh knjig vroči kakemu učiteljskemu pripravniku ali mlademu učitelju; pa tudi za slehernega duhovnika je koristno, da se seznani z glavnimi pravili zdrave pedagogike.

4. Homilije za sve nedjelje. Napisao dr. Martin Štiglić, kr. sveučilišni profesor pastirskega bogoslovja, počastni kanonik sv. Jeronima ilirskoga v Rimu i prisjednik biskupskoga stola senjskega i modruškoga. Odobrila preč. duhovna oblast u Zagrebu. 1891. Nakladom kr. sveučilišne knjigare Franje Suppana (R. F. Auer). 8°. Str. 448. Cena 2 gld. 20 kr. — Pisatelj sam pripoveduje, da se je pri tem svojem delu opiral največ na Königsdorferjeve »Katholische Homilien«, pa tudi na druge homilije, kakor na Montersina (Laha) in na našega Slomška, z nekaterimi enakimi pisatelji, posebno Goffineom vred. Najprej podaje pisatelj besede sv. evangelija, potem pa jih razlaga po kratkem uvodu. Našel sem, da je obdelovanje podobno Slomškovemu. Vsaka homilija razpada ponajveč v dva dela, nekatera v tri. A razlika med Slomškom in Štigličem je ta, da razlaga prvi sv. pismo krajše, zato pa ima v drugem delu lepe opomine in žive nauke, a Štiglić razlaga v vseh delih le besede sv. pisma in nima posebnih, samostojnih nagovorov. V vsaki homiliji je določno napovedana snov in pa jasno izrečena razdelitev. Beseda je preprosta in lahko umevna, pa tudi pristrčna, zato bode knjiga imela brez dvoma obilno sadu.

5. Homilije za sve blagdane. 8°. Str. 173. — Ta knjiga je popolnoma tako urejena, kakor prejšnja. Enako je razlaganje, enaka beseda, enaka oblika. Zato nam ni treba dalje o njej govoriti. — Ker je jezik v obeh knjigah lahak in tudi nam Slovencem umeven, rabili bi jo tudi naši slovenski duhovski bratje s pridom, kakor hrvaški. Vsekako je pametneje, da se oziramo na knjigo hrvaško, nego na enake nemške, ki so poleg drugega tudi dražje.

Gosp. dr. Štiglić, vseučiliški profesor pastirstva, je jako delaven na svojem polju. Izdal je že te-le knjige in knjižice: »Duhovna skrb za bolesnike« (20 kr.); »Kratka katehetika za bogoslovne zavode i preparandije« (II. izd., 40 kr.); »Časoslov (Breviarium)« (II. izd., 40 kr.); »Katoličko pastirsko bogoslovje« (2 zvezka, 6 gld. 30 kr.).

B

1. Dr. Matthäus Joseph Binders Praktisches Handbuch des katholischen Eheerhtes. Für Seelsorger im Kaiserthume Oesterreich. Vierte, mit den neuesten kirchlichen und staatlichen Gesetzen in Einklang gebrachte, vermehrte und vielfach umgearbeitete Auflage von Dr. Joseph Scheicher, Prof. an der theolog. Lehranstalt zu St. Pölten. Mit Approbation des hochw. Bischöflichen Ordinariates St. Pölten. Freiburg in Breisgau. Herdersche Verlagshandlung. 1891. 8°. Str. 531. Cena 3 gld. 60 kr., vez. 4 gld. 68 kr. — Ta knjiga je izšla prvič že leta 1857. in se polagoma jako priljubila. Vsaka nova izdaja se je ozirala na premenjene

razmere in prav v zakonskem pravu je bilo to jako potrebno, ker se je od onega leta pa do danes marsikaj premenilo, ako tudi ne po bistvu, pač pa po okoliščinah. Dandanes se preminjajo naredbe, posebno gledé na vojaške osebe; dalje delajo težave tu pa tam tujci, po večjih mestih pa zapletene slučajnosti, ki bi župnika spravile skoro v zadrego, ako bi ne poznal dobro zakonskega prava, cerkvenega in državljanskega. Zato mu mora biti po godu knjiga, ki ga točno in jasno poučuje v vseh vprašanjih. Taka knjiga je poprej naznanjena Binderjeva, predelana od dobroznanega prof. Scheicherja.

Pisatelj kakor tudi predelovalec sta se ozirala na porabnost ali na praktično stran. Zato je celo delo tako uravnano, da se lahko hitro poišče dotična tvarina; red je pa tisti, katerega ima znana »Instructio«. Ker je knjiga z novimi določbami vedno rastla, zato je obdelovalec že tretjo izdajo nekoliko prikrajšal, vednostne stvari spravil pod črto v drobnejši tisek, iz dela o zakonskem sodišču pa sprejel le toliko, kolikor je treba za duhovnega pastirja.

V knjigi je ob koncu lepo število obrazcev ali vzorcev za take slučaje, ki pridejo največkrat na vrsto. S temi si je dosti lahko pomagati. Drugih stvari navajati se mi ne zdi potrebno.

Obdelovalec piše v Predgovoru: »Nadejamo se, da bodo čitatelji pripoznali, kako skrbno smo se trudili zbrati vse, kar je potrebno za praktičnega duhovnega pastirja.« Čitač knjigo sem res našel marsikatero opazko, poročilo in pojasnilo, kakor tudi določbo iz najnovejšega časa.

Zato smo tudi tukaj izpregovorili o knjigi ne z namenom, da bi pisali strokovnjsko kritiko, ampak da jo naznamimo in priporočimo pastirujočim duhovskim bratom. Ako si na robu ali na koncu knjige (na posebnih dodanih listih), zabeležiš odslej novo naredbo vselej sproti, potem imaš za vse potrebe zakonsko-pravnega poslovanja vedno pri rokah zanesljivega svetovalca.

2. Der Rathgeber für Gesunde und Kranke von Sebastian Kneipp, Pfarrer in Wörishofen. Donauwörth. Verlag der Buchhandlung L. Auer. 12°. Str. X + 296. Cena vez. 1 gld. — Ta knjiga ni sicer bogoslovna, vendar nam je prilika jako prijetna, da oznamimo in priporočimo čitateljem najnovejše delo tega duhovskega brata in človekoljuba v najlepšem pomenu. Župnik Kneipp je svetovno znana oseba; njegove knjige se razširjajo v stotisočih izvodov med Nemci; in prevajajo jih v druge jezike; na tisoče ljudi se zdravi po njegovem navsvetu, na tisoče ohranja zdravje po njegovem navodu.

Ta knjiga nekako vse kratko povzema in ponuja, kar je tu in tam pisano v drugih Kneippovih delih. Kakor naslov pravi, namenjena je bolnikom in zdravim. V prijetnem jeziku, z ljubeznivo preprostostjo govori o človeku v raznih dōbah, opisuje zdravljenje z vodo, priporoča nekatera navadna rastlinska zdravila, da je knjiga res v pravem pomenu — svetovalca.

Nepotrebno je še dalje opisovati delo, ki ima tudi lično in pripravno obliko, da se že po zunanje prikipi. Naj povemo še to, da je spisal Kneipp to knjigo zlasti na željo nekega škofa; knjiga naj bi bila po ceni, da bi si jo tudi revnejši ljudje mogli nabaviti. — Lepo bi bilo, ako bi kdo hotel dobiti od založnika pravico za slovenski prevod, da bi se veselili tudi slovenskega očeta Kneippa.

Dr. Fr. L.